

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och kriminologi

Nospatrullen – hundägares möjlighet att uppmärksamma och förebygga brott

En kvalitativ intervjustudie om NOS-medlemmars inställning till att
arbeta brottspreventivt

Matilda Funke Jansson
Anna Petersson

2020

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi
Examensarbete för kandidatexamen i kriminologi

Handledare: Amber Beckley
Examinator: Sofia Wikman

Abstract

The aim of this study was to form a understanding for how a project by the police, the Nos-project, may work to prevent crime. We also examined dog owners that are involved in the NOS-project and their attitude towards crime prevention. The study is based on the theory of neighborhood watch and features the theory of social control and the theory of routine activity. Through six semi structured interviews we learned how the NOS-project may prevent crime through dog owners' observations of unusual activity in their district. The results also show how all our participants had a positive attitude towards the NOS-project which we regard likely contributes to the projects ability to prevent crime.

Keywords: Nosepatrol, NOS-project, Dog owners, Neighborhood watch, The theory of routine activity, Social control

Sammanfattning

Syftet med studien var att generera en förståelse för hur polisens NOS-projekt kan verka brottsförebyggande. Vi undersökte även hundägare som är delaktiga i projektet och deras inställning till att uppmärksamma och förebygga brott. Studien grundar sig i teorin om neighborhood watch, med delar av teorin om social kontroll samt rutinaktivitetsteorin. Utifrån sex semistrukturerade intervjuer med deltagare från Nospatrullen fick vi en förståelse för hur NOS-projektet fungerar brottspreventivt genom hundägares förmåga att uppmärksamma avvikande aktiviteter i sitt lokalområde. Resultatet visade att samtliga intervjupersoner hade en positiv inställning till NOS-projektet vilket vi anser kan ha bidragit till projektets möjlighet till att förebygga brott.

Nyckelord: Nospatrull, NOS-projekt, Hundägare, Grannsamverkan, Rutinaktivitetsteorin, Social kontroll

Förord

Vi vill först framföra ett stort tack till varandra för att tillsammans ha genomfört denna studie. Studien har under hela dess arbetsprocess formats av gott samarbete och uppmuntran mellan oss båda och vi ansvarar gemensamt för innehållet. Vidare vill vi ge ett stort tack till våra familjer som stått bakom oss under hela vår studietid samt de studiekamrater som bidragit med råd och stöttning. Vi vill också tacka den områdespolis som bidragit med värdefull information om polisens NOS-projekt. Vi vill likaså visa uppskattning för de intervjupersoner som delat med sig av sina tankar och erfarenheter. Det är tillsammans med Er vi haft möjlighet att skapa denna studie. Slutligen vill vi tacka vår handledare Amber Beckley som har bidragit med ovärderliga synpunkter och vägledning genom hela arbetsprocessen.

Tack!

Matilda Funke Jansson & Anna Petersson

Innehållsförteckning

1. Inledande kapitel.....	1
1.1 Inledning.....	1
1.2 Syfte och frågeställningar.....	3
1.3 Förklaring av begrepp.....	3
1.4 Disposition.....	3
2. Tidigare forskning	4
2.1 Motiv till att tillämpa grannsamverkan	4
2.2 Följder av att tillämpa grannsamverkan	6
2.3 Sammanfattning av tidigare forskning	7
3. Teorin om neighborhood watch.....	9
4. Metod.....	11
4.1 Val av metod.....	11
4.2 Urval	13
4.3 Etiska överväganden.....	14
4.4 Tillvägagångssätt	14
4.5 Kvalitetskriterier	16
Validitet och reliabilitet	16
4.6 Processen för bearbetning och analys.....	17
5. Resultat och analys	19
5.1 Hundägares inställning till NOS-projektet	19
5.2 Hundägares ansvar och förmåga att uppmärksamma brott	23
5.3 Hundens roll i NOS-projektet.....	26
Hunden som ursäkt – ett sätt att legitimera sitt eget beteende.....	26
Hundens roll för hundägarens trygghet	27
Hundens förmåga att vara observant	28
5.4 NOS-projektets förbättringsområden	29
Återkoppling.....	29
Sociala medier och spridning av projektet	30
5.5 Beteendeförändringar	31
6. Diskussion	34
6.1 Studiens resultat i relation till tidigare forskning och teori	34
6.2 Metoddiskussion.....	38
6.3 Förslag på fortsatt forskning.....	40
7. Referenslista	42
Bilaga 1. Tillvägagångssätt vid insamling av material till tidigare forskning och teori. 46	
Bilaga 2. Personlig kommunikation, 11 oktober 2018	48
Bilaga 3. Personlig kommunikation, 3 april och 16 april 2020.....	49
Bilaga 4. Förfrågan om intresse att delta i studien	51
Bilaga 5. Intervjuguide	52

1. Inledande kapitel

1.1 Inledning

Hunden har sedan länge funnits vid människans sida – redan för 150 000 år sedan började den process som omvandlade vilda vargar till tama, som i slutändan utvecklades till våra trogna följeslagare vi har idag (Thorman, 1999, s. 73). I de krig som utspelat sig i världshistorien har hunden visat sina bästa egenskaper – bland annat leta upp skadade soldater på slagfältet, alarmera om angrepp av fienden och leverera viktiga meddelanden från frontlinjen (Thorman, 1999, s. 81). Redan under 1700-talet har hundar använts för att hitta vilsna människor i alperna då munkar vid Sankt Bernhardsklostret använde sennenhundar för att orientera sig vid svåra väderförhållanden eller för hitta människor som begravts under snömassor (Järverud & af Klinteberg-Järverud, 2006, s. 138). Idag använder polis och militär hundar inom flera olika områden, däribland som sökhund, räddningshund och genom uppletande eller specialsökhundar (Järverud & af Klinteberg-Järverud, 2006, s. 37, 116, 138, 148). Specialsökhundar kan innefatta minhundar och narkotikahundar (Järverud & af Klinteberg-Järverud, 2006, s. 155-161). Hundens alla förmågor medför därmed många olika typer av användningsområden och deras arbete bär frukt – vilket hundarna ”Ace”, ”Ben” och ”Cross” är tydliga bevis på. Trion utseddes till *Årets polishund 2018* för deras insatser vid uppletandet av Kim Walls kvarlevor (Svenska Kennelklubben, 2018). Under mycket hårda väderförhållande ute till sjöss markerade de ut platser i vattnet där kroppsdelar fanns och gjorde det då möjligt för dykare att ta upp dessa på land. Trions värdefulla prestationer bidrog till utredningen och medförde att brottet klarades upp (ibid.). Det finns dock fler hundar i Sverige än de som används aktivt i tjänst; sammanlagt 956 400 hundar och 696 000 hundägare är registrerade (Jordbruksverket, 2020) och enligt polisen ses dessa hundar och hundägare som en relativt outnyttjad resurs i det brottspreventiva arbetet (Bratt, 2018, 25 januari).

Brottsförebyggande åtgärder som exempelvis leder till att boende i ett specifikt område tillsammans skapar ett brottsförebyggande nätverk kan även kallas för granssamverkan (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 10). Med brottspreventiva åtgärder, som exempelvis ökad uppmärksamhet (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 15) är förhoppningen att nå en reducering i brottslighet. Bostadsinbrott och brott i hemmet är två brottstyper som förväntas kunna förebyggas via granssamverkan (Brottsförebyggande rådet, 2008, s. 13).

Dock finns det inget direkt samarbete mellan befintliga föreningar för grannsamverkan och de hundägare som bor i deras bostadsområden (Wettergård, 2017, 31 maj).

Utifrån bristen av samarbeten mellan grannsamverkan och hundägare grundade polisen i Stockholm Nospatrullen¹ - ett projekt som senare tillämpades i Norduppland och därefter vidare i Sverige, vilket vi fått berättat för oss av den områdespolisen som är ansvarig för projektet i Norduppland (personlig kommunikation, 11 oktober, 2018, se bilaga 2). Även andra länder har visat intresse för projektet (ibid.). Nospatrullen är i grunden en vidareutveckling av grannsamverkan och innebär att polisen informerar och utbildar hundägare i att förstå vad de ser när de är ute med sina hundar (personlig kommunikation, 16 april, 2020, se bilaga 3). Många hundägare är ute med sina hundar under olika tider och i alla typer av väder vilket ökar möjligheterna att uppmärksamma aktiviteter eller händelser som kan vara brottsliga men som en inte reagerar på om en inte är observant (ibid.). I sin korthet innebär Nospatrullen att hundägare grannsamverkar medan de är ute på sina promenader (Polisen, 2018; personlig kommunikation, 16 april, 2020, se bilaga 3).

En grundläggande del av NOS-projektet är att utbildad polis informerar hundägare vad de bör vara uppmärksamma på under sina dagliga promenader (personlig kommunikation, 16 april, 2020, se bilaga 3). Eftersom det endast har förekommit ett utbildningstillfälle finner vi att det finns en potentiell risk att medlemmar i Nospatrullen inte applicerar projektet under sina promenader eller glömmer viktig information om det inte sker någon repetition av projektet. Vi kan därmed tycka att det finns en potentiell risk att projektets brottsförebyggande syfte inte kommer till sin rätt om informationen faller i glömska. I likhet med detta menar den polis som är ansvarig för Nospatrullen i Norduppland att det skulle vara positivt med en ny genomgång eller utbildning något år efter första utbildningstillfället för att förnya informationen men det är tyvärr inte planerat (personlig kommunikation, 16 april, 2020, se bilaga 3). Med hänsyn till ovannämnd diskussion finner vi skäl till att undersöka hundägares syn på projektet samt om de tillämpar projektets koncept under sina promenader.

---

¹ I denna studie används Nospatrullen och NOS-projektet synonymt med varandra. Begreppen är förkortningar för Nos och spaningspatrullen samt Nos och spaningsprojektet.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med föreliggande studie är att skapa en förståelse för hur polisens NOS-projekt kan leda till minskad brottslighet samt undersöka hundägares inställning gentemot att uppmärksamma och förebygga brott.

För att få svar på våra frågor så utgår vi från dessa frågeställningar:

- Hur är hundägares inställning till NOS-projektet?
- Vad är hundägares inställning till sin möjlighet att uppmärksamma och förebygga brott?
- Vad har hunden för roll i NOS-projektet?
- Upplever hundägare att deras beteende och uppmärksamhet gällande brottsprevention under promenaderna har förändrats sedan NOS-projektet implementerades på brukshundklubben och om så, på vilket sätt?

1.3 Förklaring av begrepp

I vår studie förekommer begreppet *Brukshundklubb* vilket innebär en hundklubb där hundägare tränar olika discipliner med sin hund, så som agility, lydnad, rallylydnad, skydd, spår etcetera.

1.4 Disposition

Studiens inledande kapitel ämnar beskriva studiens bakgrund, introducera polisens NOS-projekt samt förklara syftet och frågeställningar som studien grundas på. Vidare framkommer en genomgång av vad tidigare forskning kommit fram till i det aktuella ämnet. Därefter presenteras de teorier som ligger till grund för studien. Nästkommande kapitel fokuserar på den metod som har använts för att samla in data. Här specificeras valet av metod, vilken form av urval som har använts, hur insamlandet av data gått till väga samt hur data sedan bearbetats och analyserats. I metodkapitlet framkommer även en diskussion angående studiens kvalitetskriterier, som validitet och reliabilitet samt en reflektion om de etiska övervägandena som vi beaktar i studien. Därefter presenteras studiens resultat i direkt förhållande till vår analys av datamaterialet. Slutligen diskuterar vi studiens resultat i förhållande till tidigare forskning och teorier. Vi för även en diskussion angående den valda metodens för- och nackdelar samt ger förslag till fortsatt forskning.

2. Tidigare forskning

Hur vi gick tillväga för att erhålla relevant underlag till tidigare forskning och teori finns att läsa i bilaga 1.

Nospatrullen är ett projekt som startats utifrån grannsamverkan (Polisen, 2018: Letterfors, 2018, 23 januari; personlig kommunikation, 16 april, 2020). Grannsamverkan är en av de vanligaste metoderna för att minska antalet brott i närområdet (Bennett, Holloway & Farrington, 2008, s. 35). Det är även ett samlingsnamn för ett flertal brottsförebyggande åtgärder - som att medverkande i grannsamverkan har ett fungerande stöldsdydd, att det skyltas i området där grannsamverkan förekommer, att medverkande kommunicerar med grannar vid långa resor och att grannarna då exempelvis kan sköta posten, tända lampor och klippa gräsmattan (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 14-16). Alla åtgärder inom grannsamverkan är dock inte relevanta för Nospatrullen vilket medför att vi i det följande endast presenterar åtgärder som är betydande för Nospatrullen.

2.1 Motiv till att tillämpa grannsamverkan

För att minska brottsligheten i bostadsområden och därigenom öka tryggheten hos boende visar tidigare forskning att det har blivit allt vanligare att polisen tar hjälp av civila individer och boende i områdena för att uppnå detta. (Schreurs, Kerstholt, de Vries, Giebles, 2018, s. 775; van der Land, 2014, s. 423-424). En av de viktigaste komponenterna inom grannsamverkan är allmänhetens aktiva deltagande och deras engagemang i att samarbeta med polisen för att minska brottsligheten i närområdet samt förebygga framtida brott (Smith, Novak & Hurley, 1997, s. 71-72).

Det finns även flera andra bakomliggande faktorer till att polisen använder allmänheten för sitt brottsförebyggande arbete (Schreurs et al., 2018, s. 776) varav en anledning är att öka allmänhetens förtroende för polisen (Bullock & Sindall, 2014, s. 387; Quinton & Morris, 2008, s. 1). Genom att förbättra kontakten mellan allmänheten och polisen i dess geografiska närhet menar Quinton et al. (2008, s. 1) att det lokala polisarbetet blir mer lyhört för allmänhetens behov och därmed ökar även allmänhetens tillit för polisen (ibid). Likaså visar en studie av Smith et al. (1997, s. 80) att allmänheten litar mer på polisen och dess arbete när de båda parterna samarbetar genom grannsamverkan.

Ytterligare en faktor som bistår tillämpandet av grannsamverkan är den förbättrade kontakten mellan allmänheten och polisen i dess närområde - och som i sin tur leder till att individer får en förbättrad uppfattning om säkerhet och brott (Bullock et al., 2014, s. 387; Lab, 2016, s. 103). Tidigare forskning visar att implementering av grannsamverkan i ett område ofta leder till drastiska minskningar i boendes rädsla för brott i ett område (Lab, 2016, s. 104). Resultatet från en undersökning som utvärderade implementeringen av grannsamverkan i Northwest Neighborhood Federation visade att rädslan för inbrott minskade med 26 procent samtidigt som de boendes känsla för att kunna påverka brottsligheten ökade med 26 procent efter implementeringen (ibid.). Likaså visar en studie gjord av Bennett et al. (2008, s. 34) att en implementering av grannsamverkan minskar brottsligheten i området med mellan 16 till 26 procent.

Anledningen till att polisen främst använder civila individer och boende i området för att öka individens trygghet samt förebygga brott är främst att polisen inte har tillräckliga resurser för att närvara överallt samtidigt. (Lab, 2016, s. 90-91; Schreurs et al., 2018, s. 775). Med resurser menas här att polisen inte har möjlighet att befinna sig överallt och patrullera alla platser där suspekta beteenden förekommer (Lab, 2016, s. 91; Schreurs et al., 2018, s. 775). De individer som har den bästa kunskapen om olika områden är främst civila medborgare eller de boende i områdena och det är dessa civila individer som besitter kunskap om var problem vanligen förekommer samt vilken form av problem det rör sig om (ibid.). Därav kan allmänheten vara ögon och öron åt polisen och tipsa dem om misstänkta eller avvikande iakttagelser och aktiviteter (Lab, 2016, s. 90; Schreurs et al., 2018, s. 775; Terpstra, 2009, s. 69; van der Land, 2014, s. 432) - dock uppmuntras individerna att endast observera suspekta situationer och inte själva agera och utsätta sig för risker (Lab, 2016, s. 93). Därmed kan civila medborgare bidra med viktig information till polisen vilket kan främja eller underlätta deras arbete (Schreurs et al., 2018, s. 775).

En av nyckelåtgärderna inom grannsamverkan är att civila medborgare patrullerar sitt närområde (Lab, 2016, s. 93). Denna åtgärd innebär att boende i ett område tillsammans ökar uppmärksamheten för att upptäcka främmande individer som befinner sig i det aktuella området eller pågående brott som kan förhindras (ibid.). Den här typen av ingripande är likväl en av de viktigaste utgångspunkterna inom Nospatrullen. Lab (2016, s. 93) menar även att syftet med civila patruller är att öka antalet individer som har uppsikt

över ett område, vilket ökar sannolikheten för att upptäcka misstänksamma aktiviteter som antingen kan vara förberedande till eller pågående brott.

2.2 Följder av att tillämpa grannsamverkan

Mycket av den tidigare forskningen som finns gällande grannsamverkan eller liknande åtgärder handlar om huruvida åtgärderna är effektiva och har en minskande effekt på brottsligheten (Bennett, Holloway, Farrington, 2006; Brottsförebyggande rådet, 2008; Bullock et al., 2014; Gill, Weisburd, Telep, Vitter & Bennett, 2014; Lab, 2016; Schreurs et al., 2018; van der Land, 2014). Trots att det finns forskning inom området är resultaten tvetydiga om huruvida grannsamverkan är en brottsförebyggande åtgärd (Kang, 2015, s. 191). Det finns studier som visar att grannsamverkan är effektiv brottsförebyggande åtgärd samtidigt som det förekommer andra studier vars resultat indikerar att det är osäkert för huruvida grannsamverkan är effektivt eller inte (Bennett et al., 2006, s. 454; Kang, 2015, s. 191). Likaledes finns det även studier vars resultat visar att grannsamverkan är en ineffektiv brottsförebyggande åtgärd (ibid.).

En metaanalys gjord av Bennett et al. (2008, s. 17) fokuserar på tjugofyra studier som utvärderat implementeringen av grannsamverkan i olika områden. Resultatet av denna metaanalys visar hur nitton av de tjugofyra studierna fann att en implementering av grannsamverkan associeras med reducering av brott i det aktuella området (ibid.). Dock visar fem av studierna i metaanalysen att grannsamverkan leder till en ökning av brott i det lokala närområdet (ibid.). Författarna menar att det är teoretiskt möjligt att grannsamverkan kan leda till ökad brottslighet. De resonerar på så vis att brottsliga individer attraheras till området då de upplever att det på grund av implementeringen finns någonting värt att stjäla (ibid.). En mer trolig orsak till ökningen menar författarna är att antalet brottsanmälningar i området ökar genom allmänhetens förbättrade uppmärksamhet då grannsamverkan har implementerats (ibid.). van der Land (2014, s. 424) framhäver att det är problematiskt att utvärdera grannsamverkan vilket medför att grannsamverkan som brottsförebyggande åtgärd är en komplicerad åtgärd som inte kan utvärderas (ibid.).

Det finns flera intressanta aspekter i studier som undersöker effektiviteten av grannsamverkan. En av de viktigaste aspekterna är huruvida grannsamverkan leder till en minskning av antal brott i närområdet samt en minskning av rädsla för att bli utsatt för

brott (Lab, 2016, s. 97). De brott som främst berörs och kan förebyggas genom grannsamverkan är bostadsinbrott, stölder och rån (ibid.). Denna aspekt är av stor betydelse eftersom syftet med grannsamverkan är att förebygga framtida kriminalitet i området och öka känslan för trygghet (van der Land, 2014, s. 424).

Utifrån denna målsättning har grannsamverkan blivit en populär brottsförebyggande åtgärd att använda (Gill et al., 2014, s. 402; Schreurs et al., 2018, s. 775; van der Land, 2014, s. 432-424) och speciellt i anglosaxiska länder som USA, Storbritannien och Australien (Gill et al., 2014, s. 402). Likväl i Sverige förekommer grannsamverkan och har gjort så en längre tid (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 7). Några kommuner började redan på 1980-talet att använda sig av grannsamverkan, främst för att reducera vissa brottstyper, som bostadsinbrott (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 29). Slutligen leder grannsamverkan även till en bättre samhörighet i samhället samt en mer positiv attityd till polisen - trots att brottsstatistiken inte förändrats något avsevärt som det var tänkt från början (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 32).

I dagens samhälle utgår brottsprevention genom grannsamverkan från två huvudsakliga antaganden eller komponenter (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 25). Det första antagandet beaktar den sociala miljö som finns i området. Genom att förbättra de boendes känsla av delaktighet i området, engagemang och social samhörighet kan suspekta beteenden uppmärksammas och därigenom brott förebyggas. Detta antagande kan även benämnas som social kontroll (ibid.) och är en av de teorier som kommer belysas närmare i teorikapitlet. Det andra brottspreventiva antagandet är hur grannsamverkan leder till ett förändrat beteendemönster för potentiella brottsoffer och därigenom minskar antalet brottsfall eller möjligheter till brott (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 25).

2.3 Sammanfattning av tidigare forskning

I detta kapitel om tidigare forskning beskriver vi NOS-projektet och hur det bottnar i grannsamverkan. Därefter presenteras grannsamverkan och dess åtgärder. Vi redogör för delar som är relevanta för Nospatrullen vilket exempelvis handlar om hur polisen dels tar hjälp av civila för att öka tryggheten i samhället dels för att nå en reducerad brottslighet (Schreurs et al., 2018, s. 775; van der Land, 2014, s. 423-424). Vi presenterar motiv till varför grannsamverkan tillämpas - en anledning är hur allmänhetens tillit till polisen ökar genom grannsamverkan (Smith et al., 1997, s. 80). Ett annat skäl är brist på resurser inom

polismyndigheten (Schreurs et al., 2018, s. 775; Terpstra, 2009, s. 69; van der Land, 2014, s. 432) Vidare redogör vi för en av de främsta åtgärderna inom grannsamverkan som är hur civila medborgare patrullerar sitt närområde (Lab, 2016, s. 93) – vilket likaså kan sammankopplas med viktiga utgångspunkter i NOS-projektet.

Därefter presenteras resultatet av att tillämpa grannsamverkan i ett samhälle. Studier visar att grannsamverkan är en effektiv metod att använda sig av medan andra studier indikerar att grannsamverkans effekt är svårt att mäta (Bennett et al., 2006, s. 454; Kang, 2015, s. 191). Vi beskriver även en metaanalys av Bennett et al. (2008) och presenterar dess resultat.

Vi tar även upp aspekter som mäter effektiviteten av grannsamverkan. För att kunna mäta effekterna av grannsamverkan behöver en i första hand veta om grannsamverkan har bidragit till en reducering i brottsstatistiken samt en minskning i rädslan för att utsättas för brott (Lab, 2016, s. 97). De främsta brottstyperna som kan förebyggas utifrån grannsamverkan är bostadsinbrott, stöld och rån (ibid.).

Slutligen redogör vi för hur grannsamverkan har sin utgångspunkt i två avgörande förutsättningar. En förutsättning är hur en ökad delaktighet mellan samhällsmedborgare kan leda till ökad uppmärksamhet för onormala aktiviteter vilket ger en brottsförebyggande effekt (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 25). Vi nämner även att social kontroll kan kopplas samman till detta. Den andra förutsättningen är hur grannsamverkan resulterar i ett ändrat beteendemönster för eventuella brottsoffer som i sig kan påverka antal brottsfall eller möjligheter till brott (ibid.)

3. Teorin om neighborhood watch

NOS-projektet är främst en brottsförebyggande åtgärd som har utvecklats utifrån grannsamverkan (personlig kommunikation, 16 april, 2020, se bilaga 3). Syftet med NOS-projektet är att öka allmänhetens engagemang och intresse i polisens brottsförebyggande arbete och ge dem kunskap om vad en bör vara observant över, vilket kan leda till en ökad trygghet för medlemmarna i projektet (ibid.). Denna studie är därav baserad på teorin om neighborhood watch som är en brottsförebyggande teori vars grundidé är att minska brottslighet genom att allmänheten uppmärksammar avvikande eller suspekta aktiviteter och därefter rapporterar sina iakttagelser till polisen (Bennett et al., 2008, s. 3; Hollin, 2013, s. 390). Teorin består av ett flertal komponenter som alla kan leda till en minskning av brottsligheten (Bennett et al., 2008, s. 3-4) samt en minskad rädsla för brott och en ökad trygghet för lokalinvanarna (Sarnecki, 2015, s. 151). Dock är inte alla komponenter inom neighborhood watch relevanta för NOS-projektet vilket betyder att vi i det följande endast fokuserar på det mest väsentliga.

I enlighet med teorin om neighborhood watch kan vardagliga rutiner förklara hur möjligheter till brott uppkommer (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 24) vilket visar på liknelser med rutinaktivitetsteorin som förekommer i kriminologiska sammanhang. Rutinaktivitetsteorin menar att det krävs en motiverad förövare, ett lämpligt objekt eller offer samt en avsaknad eller frånvaro av kapabla väktare för att brott ska begås (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 24; Sarnecki, 2014, s. 251).

Enligt teorin om neighborhood watch kan brottsligheten minskas i ett område genom att förbättra polisens möjligheter till att upptäcka brott (Bennett et al., 2006, s. 438; Bennett et al., 2008, s. 4). Det skulle därmed innebära att antalet kapabla väktare i utsatta områden ökar, vilket uppnås genom att allmänheten upplyser polisen om viktig information (Bennett et al., 2006, s. 438; Bennett et al., 2008, s. 4). I ett längre perspektiv leder den ökande mängden information om misstänkta personer eller pågående brott till att de förekommer fler arresteringar och fällande domar (ibid.). Därav minskar brottsligheten då kriminella individer genom inkapacitering förblir oförmögna att begå brott i det lokala närområdet (ibid.).

I överensstämmelse med teorin om neighborhood watch kan implementeringen av ytterligare mekanismer leda till en minskning av brott i det lokala närområdet (Bennett et

al., 2006, s. 438; Bennett et al., 2008, s. 3-4) - däribland genom olika mekanismer för social kontroll som innebär att invånare i ett område tillsammans skapar acceptabla beteendenormer och därmed påverkar nivån av brottslighet i det lokala samhället (ibid.).

Social kontroll kan därmed kopplas samman till grannsamverkan och NOS-projektet. Det är en allomfattande teori som innefattar dels en extern kontroll som grundar sig i rättssystemet så som polisen (Sarnecki, 2015, s. 131) men också en informell social kontroll som består av föräldrar och personer i individens omgivning (Sarnecki, 2015, s. 134-135).

Den informella sociala kontrollen kan medföra en effekt på brottsligheten i samhället dels genom att godtagbara uppförandenormer förmedlas dels genom en direkt insats från samhället (Bennett et al., 2006, s. 16; Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 25). Samhällsinitiativ som grannsamverkan argumenteras leda till en reduktion av brottslighet genom olika mekanismer av social kontroll. Social kontroll kan även medföra en ökad enhällighet i samhället och på så sätt tygla brottsligheten (ibid.). Utifrån detta resonemang har vi valt att använda social kontroll samt rutinaktivitetsteorin som ytterligare teoretiska utgångspunkter i vår studie. De kommer däremot inte att tillämpas i samma omfattning som teorin om neighborhood watch vilken är vår huvudsakliga teori.

4. Metod

4.1 Val av metod

Vi har valt att använda semistrukturerade intervjuer för att samla in data vilket innebär att vi utgår från en kvalitativ metod som inriktar sig mot ord snarare än siffror (Bryman, 2011, s. 340). Med denna studie önskar vi belysa polisens NOS-projekt och hur projektet kan verka brottsförebyggande samt hundägares inställning till att förebygga eller uppmärksamma brott. Med utgångspunkt ur studiens syfte passar därmed en kvalitativ metod eftersom metoden bör användas när avsikten är att skapa klarhet i ett diffust ämne och därigenom frambringa nyanserade beskrivningar av det (Jacobsen, 2017, s. 88).

Vidare valde vi en kvalitativ metod eftersom vi finner att användandet av en kvantitativ metod kan begränsa insamlandet av data till studien. Vi anser att Nospatrullen är ett unikt och relativt nytt projekt vilket medför att vi som författare haft svårigheter gällande datainsamlingen eftersom vi på förväg inte kunnat förutse deltagares tankar och åsikter. Därav lämpar det sig inte att genomföra en surveyundersökning med en kvantitativ metod eftersom svarsalternativen i en sådan studie begränsas till att endast innefatta det som vi författare övervägt. Vidare kan detta leda till att viktig information exkluderas på grund av att den inte impliceras i någon av de svarsalternativ som vi i förväg utformat (Bryman, 2011, s. 246). Vid användandet av en kvalitativ metod och semistrukturerade intervjuer finns dock möjligheten till att intervjupersonerna själva får utforma sina svar oberoende från föreslagna svarsalternativ av intervjuaren, vilket medför att intervjuerna är mer flexibla och anpassas efter intervjupersonernas svar och vad de finner viktigt (Bryman, 2011, s. 413).

Det finns olika former av samtal och intervjusituationer beroende på syftet med intervjun (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 17). I vår studie används forskningsintervjuer vilket är ett professionellt samtal som har sin grund i vardagslivets samtal (ibid.). Vi började redan under intervjuerna reflektera över intervjuens kvalitativa innehåll samt eventuella faktorer som kan påverka intervjun och därigenom även studiens resultat. Därav anser vi att det förekommer vissa inslag av reflexivitet i studien (Thomsson, 2010, s. 39, 46).

De intervjuer som ligger till grund för denna studie används för att generera kunskap som sedan kan bidra till att besvara studiens syfte och frågeställningar. Därmed använder vi

oss av forskningsintervjuer - som anses vara en mekanism för att producera kunskap (Kvale & Brinkman, 2014, s. 77). Denna produktion av kunskap skapas utifrån frågor och svar i social interaktion mellan intervjuare och intervjupersoner (ibid.). I vår studie förutsätter vi att den verklighet vi vill undersöka är en social konstruktion; att allt som skapas av människor även uppfattas och tolkas av människor (Allwood & Erikson, 2017, s. 42) och att kunskap och sociala egenskaper därför är ett resultat av människor som interagerar med varandra (Bryman, 2011, s. 341) - vilket även är den ontologiska utgångspunkten för studien beträffande hur vi anser att omvärlden är beskaffad (Allwood & Eriksson, 2017, s. 47).

Föreliggande studie grundar sig i socialkonstruktionismen och därför präglar denna vetenskapsteori samtliga delar av studien och kunskapsprocessen (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 37). Detta motiveras av att det vid kvalitativa studier är vanligt förekommande att forskare använder en ontologisk inriktning som fokuserar på konstruktionism (Bryman, 2011, s. 40). Den epistemologiska kunskapsynen vi utgår från är hur vi ser intervjun som en process som genererar kunskap där både intervjuare och intervjupersoner är delaktiga och bidrar till ny kunskap (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 18).

Vid genomförandet av intervjuerna har vi valt att tillämpa en intervjuguide. En intervjuguide inbegriper en mall över förhållandevis specifika frågor eller teman som bearbetas under intervjun (Bryman, 2011, s. 415). Kvalitativa intervjuer som genomförs med hjälp av intervjuguide benämns även som semistrukturerade intervjuer eftersom intervjuerna möjliggör för intervjupersonen att själv utforma svaren på sitt eget sätt (ibid.). I bilaga 5 går det att avläsa den mall eller intervjuguide som vi haft till samtliga intervjuer i studien. I intervjuguiden finns även fyra hypotesfrågor som intervjudeltagaren fick resonera om. Dock vill vi understryka att vi endast använde dessa frågor som mall och beroende på intervjupersonens svar uppkom ytterligare frågor som inte finns med i bilaga 5. Fördelen med denna metod är att vi kunde ställa frågor som gick att återkoppla till något som intervjupersonen beskrivit trots att dessa frågor inte ingick i vår intervjuguide (Bryman, 2011, s. 415).

Inför intervjuerna genomfördes en pilotintervju med syftet att testa intervjuguiden för att se om det förekom något problem kring frågorna (Bryman, 2011, s. 258-259). Vid denna

pilotintervju uppkom problem angående formuleringen av vissa frågor som kunde korrigeras innan intervjuerna genomfördes. Pilotintervjun visade att intervjuguiden saknade viktiga aspekter och därav kunde vi utöka intervjuguiden och fördjupa frågeställningarna tills det att vi genomförde intervjuerna som skulle användas i studien.

4.2 Urval

De sex intervjupersonerna som deltog i studien valdes ut med hjälp av ett målinriktat urval vilket är en rekommendation att använda vid kvalitativa intervjustudier (Bryman, 2011, s. 434). För att besvara syfte och frågeställningar består studiens urval av individer som har kännedom om polisens NOS-projekt samt är medlemmar i en brukshundklubb där det har genomförts en utbildning i projektet.

Varför vi valde just ett urval från Norduppland baserade vi på det faktum att projektet är relativt nytt, där Norduppland var den andra regionen i Sverige som introducerade projektet (personlig kommunikation, 11 oktober, 2018, se bilaga 2). Detta medför att de individer som ingår i studiens urval har haft tid och möjlighet att tillämpa de kunskaper som de fått via utbildningen samt reflektera över huruvida dessa kunskaper påverkat de dagliga hundpromenaderna.

Det var från början planerat att erhålla urvalet genom att prata med individer på gemensamma hundträningar vid den brukshundsklubb som projektet sedan tidigare har införts - vi eftersökte därmed individer som vi fann relevanta för studiens syfte och frågeställningar. Dessa individer hade därefter tänkts användas för att få kontakt med ytterligare individer vilket kan jämföras med ett snöbollsurval (Bryman, 2011, s. 196). Tyvärr satte Covid-19 stopp för detta - vilket medförde att vi fick ta kontakt med våra intervjupersoner genom ett anslag på den aktuella brukshundklubbens Facebook sida efter godkännande av klubbens ordförande. Se bilaga 4 för en fullständig version av anslaget. Vi är väl medvetna om hur omständigheterna med Covid-19 begränsar studien och dess urval - vilket vi redogör för i metoddiskussionen. Däremot innebär urvalet att samtliga individer som deltar i studien själva har valt att medverka, dock har vi av etiska skäl valt att anonymisera intervjupersonerna och den brukshundklubb vars Facebook sida vi annonserade på.

4.3 Etiska överväganden

Det finns ett flertal etiska överväganden som vi har reflekterat och anpassat oss till i vår studie. I och med att vi använde semistrukturerade intervjuer fann vi det viktigt att informera våra deltagare om hur vi planerat att gå tillväga samt studiens syfte, vilket är en del av *informationskravet* som Vetenskapsrådet (2002, s. 6) beskriver som en betydande del i en undersökning. Vi förtydligade även att all delaktighet är frivillig samt att allt insamlat material endast kommer att användas till vår forskning och i enlighet med etiska principer raderas efter avslutad studie (Vetenskapsrådet, 2002, s. 7; Kvale & Brinkmann, 2009, s. 87). Vi anser oss ha bemött informationskravet på ett korrekt sätt i vår studie då vi tydliggjort studiens syfte samt hur vi kommer att gå tillväga med våra intervjuer (se bilaga 4). Dessutom menar vi att frivillighetsaspekten är uppfylld då vi på egen hand har sökt efter medverkande i studien samt informerat dem inför varje intervju om att all delaktighet kan avslutas när som helst - vilket också är en viktig del av *samtyckeskravet* (Vetenskapsrådet, 2002, s. 9).

Ett annat krav som vi har vägt in i vår studie är *konfidentialitetskravet* som innebär att information från alla medverkande i en undersökning ska behandlas med försiktighet samt förvaras på ett säkert sätt så att ingen obehörig kommer åt dessa (Vetenskapsrådet, 2002, s. 12). Detta krav har vi tillmötesgått då alla medverkande i studien förblir anonyma för på så sätt förhindra att i efterhand kunna identifiera deltagarna samt att inspelat material raderas när studien är avslutad. Det fjärde och sista kravet vi tog hänsyn till var *nyttjandekravet* vilket betyder att de uppgifter som samlas in endast ska brukas för forskningens ändamål (Vetenskapsrådet, 2002, s. 14). Utifrån detta krav har vi informerat våra intervjudeltagare att resultat som framkommer i vår studie endast kommer användas för studiens syfte samt att studien kommer bli en offentlig handling när den är färdigställd. Vi har även fått godkännande av den områdespolis som startat NOS-projektet i Norduppland att vår mailkorrespondens kommer användas som underlag för personlig kommunikation.

4.4 Tillvägagångssätt

Grundtanken var att samtliga intervjuer skulle vara direkta intervjuer där författare och intervjupersonen träffades i verkligheten. På grund av rådande omständigheter och restriktioner gällande Covid-19 (Folkhälsomyndigheten, 2020a) var två av de sex intervjuerna tvungna att ske via telefon. Fördelen med att använda telefonintervju var att

dessa individer på ett tryggt och säkert sätt kunnat deltagit i studien (Bryman, 2011, s. 432). Vi motiverade valet att använda både direkta intervjuer och telefonintervjuer utifrån forskning som visat att skillnaderna för det material som produceras av de två intervjumetoderna är ringa (ibid.). Vi är medvetna om att det finns vissa nackdelar med att använda telefonintervjuer i förhållande till direkta intervjuer - bland annat att vi som intervjuare inte haft möjlighet att avläsa intervjupersonens kroppsspråk. Ytterligare problematik som uppkom vid en telefonintervju var att ljudet ibland försvann på grund av dålig täckning. Ovanstående problematik är något som Bryman (2011, s. 433) diskuterar och beskriver som nackdelar i tillvägagångssättet – men vi som författare ansåg att fördelarna vägde tyngre än nackdelarna och valde därmed att gå tillväga på detta vis.

Vi hade först planerat att genomföra de direkta intervjuerna på den brukshundklubb som deltagarna tillhör men på grund av Svenska Brukshundklubbens (2020) restriktioner kunde vi tyvärr inte göra på så vis. Vi valde därför att intervjupersonerna själva fick välja plats för intervjun och placering vid intervjutillfället för att känna sig mer bekväma (Thomsson, 2010, s. 83). Placeringen under intervjun beaktades och intervjuaren placerade sig strategiskt för att undvika risken att stirra påträngande men ändå kunna iakttä intervjupersonens kroppsspråk (Thomsson, 2010, s. 86).

För att inte skapa en ojämn maktfördelning under intervjuerna valde vi att göra intervjuerna med endast en författare närvarande vid varje tillfälle istället för att vara två författare i förhållande till en intervjuperson (Thomsson, 2010, s. 73). Vi valde därmed att dela upp intervjuerna mellan oss. Eftersom fyra av sex intervjuer kunde ske direkt trots Covid-19 och två intervjuer skedde via telefon föreföll det sig naturligt att en av oss tog hand om de direkta intervjuerna då denne har kortare avstånd att resa medan den andre ansvarade för telefonintervjuerna.

Då vi som författare behövde tillgång till samtliga intervjuer valde vi med intervjupersonernas godkännande att ljudinspela intervjuerna. Valet av att spela in ljudet motiverade vi utifrån att ljudinspelning är den mest förekommande metoden att använda för att registrera intervjuer (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 218). Detta tillvägagångssätt gav oss möjligheten att fokusera mer på intervjuens innehåll och samtalet med intervjupersonen (ibid.). Vi använde våra mobiltelefoner för att spela in intervjuerna och upplevde att intervjupersonerna efter de inledande frågorna inte gav

inspelningsutrustningen någon uppmärksamhet. Samtalet blev därmed naturligt och flöt på utan svårigheter (Thomsson, 2010, s. 88). Intervjuerna varierade i längd och var allt från tjugo minuter upp till fyrtio minuter.

Genomförandet av intervjuerna planerades och yttre faktorer togs i beaktning för att undvika externa händelser som skulle kunna påverka intervjun (Thomsson, 2010, s. 108-109). Vi valde därmed att genomföra intervjuerna utan åhörare (Thomsson, 2010, s. 109). Vi har även tagit hänsyn till hur språket kan skilja sig mellan intervjuperson och intervjuare vilket också visade sig under vissa intervjuer då vi som intervjuare hade ett mer akademiskt språk i jämförelse med intervjupersonerna. Denna typ av problematik är förhållandevis okomplicerat att hantera under intervjutillfället (Thomsson, 2010, s. 96) och löstes genom att vi som författare fick omformulera frågorna med enklare ordval.

4.5 Kvalitetskriterier

I vår studie aspirerar vi efter en hög grad av tillförlitlighet för att studien ska anses vara riktig - och med detta i åtanke knyter vi an till vad Bryman (2011, s. 49) säger om validitet och reliabilitet. Bryman (2011, s. 351) menar på att det finns två viktiga faktorer att ta hänsyn till i en samhällsvetenskaplig forskning - validitet och reliabilitet. Det förekommer viss diskussion om att dessa begrepp endast går att applicera på kvantitativa undersökningar men Allwood och Erikson (2010, s. 115) menar att begreppen är likväldigt viktiga i en kvalitativ undersökning och är därmed av värde i vår studie.

Validitet och reliabilitet

Vi har genomgått ett flertal steg för att förbättra validiteten i vår studie. För att komma åt den *interna validiteten*, som kortfattat innebär att de teoretiska slutsatser som redovisas i en undersökning ska överensstämma med de observationer som görs (Bryman, 2011, s. 352) har vi i början av studien tagit ställning till vilka teorier som tycks vara relevanta för vår studie och dess innehåll. Därefter har vi jämfört insamlat datamaterial med aktuella teorier. Denna jämförelse kommer vi ytterligare beskriva i kommande diskussionskapitel.

En annan typ av validitet som vi eftersträvar är *mättningsvaliditet*. Mättningsvaliditet i vår studie skulle innebära hur bra vår undersökning observerar just det vi önskar att mäta (Bryman, 2011, s. 352). Denna typ av validitet strävar vi att uppnå genom att använda ett

relevant urval med hundägare som har anknytning till NOS-projektet samt tillämpa en väl utförd intervjuguide för att få fram ett så essentiellt datamaterial som möjligt.

Med hänsyn till ovanstående resonemang finner vi svårigheter rörande *reliabiliteten* i vår studie - i huvudsak den *externa reliabiliteten* som innefattar hur väl en undersökning kan replikerats (Bryman, 2011, s. 352). Kvalitativa undersökningar som vår har oftast svårigheter med denna typ av reliabilitet då sociala omständigheter som har betydelse vid den första undersökningen kan se annorlunda ut när nästa undersökning görs. Att vi likväl har använt oss av semistrukturerade intervjuer där följdfrågor har ställts beroende på vad intervjupersonen har sagt, kan betyda problem för reliabiliteten då intervjupersonen måhända kan ha andra åsikter vid framtida undersökningar. I kapitel 6 kommer vi föra en ytterligare diskussion kring validitet och reliabilitet i vår studie.

4.6 Processen för bearbetning och analys

Vår studie och dess datamaterial har sin grund i sex semistrukturerade intervjuer och för att kunna analysera dessa påbörjades transkriberingen snarast efter intervjuerna var gjorda. Transkriberingen delades upp mellan oss författare och skrevs i talspråk för att förenkla arbetet. Kroppsspråk och pauser lade vi inte mycket vikt på utan fokus låg på vad som sades i intervjuerna. Citaten som presenteras i studien är sedan omskrivna till skriftspråk för att ge läsaren en tydligare förståelse för innehållet.

Därefter valde vi gemensamt ut fem övergripande teman som vi sedan analyserade utefter. Kodningen gjorde vi var för sig för att i efterhand se om vi kopplat samman begrepp och uttalanden till teman på samma vis. Denna metod kan resoneras vara en tematisk analys som är vanligt förekommande inom kvalitativa undersökningar (Bryman, 2011, s. 528). En tematisk analys bottenar i en noggrann läsning av insamlat material för att på så sätt framkalla teman eller subteman (ibid.) - något som vi gjort i vår studie. Våra frågeställningar samt intervjuguide har lagt en grund för de teman som framkom i analysen av studiens resultat, vilket har bidragit till att vi fått in relevant data. Vårt tillvägagångssätt har även medfört en kategorisering av insamlade data som Kvale och Brinkmann (2009, s. 219) anser vara en version av kodning då långa uttalanden begränsas till färre kategorier. Kategorierna kan väljas ut i förhand samt utvecklas under analysen - de kan likväl växa fram ur teori eller från vad som intervjupersonen uttalar sig om under

intervjun (ibid.). Den senare typen av kodning - att välja ut kategorier utifrån intervjupersonens uttalanden, är den metod som vi har vi tillämpat i vår studie.

5. Resultat och analys

I detta kapitel kommer vi presentera resultatet från våra sex semistrukturerade intervjuer genom olika tematiseringar. Den intervjuguide vi använt vid intervjuerna bistod oss med passande svar gällande våra forskningsfrågor - frågor som vi nu kan besvara med hjälp av resultatet från analysen.

Våra frågeställningar kommer besvaras utifrån följande teman; hundägares inställning till NOS-projektet, hundägares inställning till sin möjlighet att uppmärksamma och förebygga brott, hundens roll i NOS-projektet, förbättringsområden av NOS-projektet samt beteendeförändringar. Tema 3, hundens roll i NOS-projektet samt tema 4, förbättringsområden av NOS-projektet har ett flertal underkategorier som likväl kommer presenteras. Vid varje tema kommer vi även ta med aktuella citat samt en redogörelse för hur analys och tolkning implicerats. För att garantera anonymitet har våra intervjupersoner tilldelats fiktiva namn med hjälp av en namngenerator.

5.1 Hundägares inställning till NOS-projektet

För att vi skulle uppnå en förståelse för hur hundägare ställer sig till NOS-projektet använde vi specificerade frågor gällande ämnet i intervjuguiden. Utifrån dessa kunde vi se att samtliga intervjupersoner har en positiv inställning gentemot Nospatrullen - där den mest betydelsefulla aspekten är hur människor samarbetar med varandra för att förebygga brott. En annan viktig aspekt är hur samarbetet bistår polisens brottsförebyggande arbete, dels genom bevakning av närområden dels genom ökad observans av avvikande och misstänksamma händelser.

Sigrid (36): Jag tycker bara det är bra. Jag menar vi är ändå ute så mycket med hundar och andra lägen. Det är väl bra om så många aktörer som möjligt samarbetar med varandra för att få stopp på brottsligheten.

Det uppkommer även insikter om hundägares särskilda fallenhet för att kunna upptäcka och förebygga brott då flera av intervjupersonerna menar att hundägare är ute flera gånger om dagen och i alla väder, vilket medför att de har en ökad sannolikhet att upptäcka och förebygga brott.

Elise (52 år): ... att man utnyttjar resurser som finns som man kanske inte tänker på alla gånger. Det är väl jättebra att använda hundägare till det. För som sagt var, vi är ju ute både när det regnar, är solsken, snö, mörker och dimma och alltihopa, som kanske vanliga Svenssons inte går ut i.

Elise, i likhet med flera andra intervjupersoner, diskuterar även hur hundägare kan användas som en resurs i det brottsförebyggande arbetet när polisen har begränsade resurser och inte hinner vara överallt. Vidare resonerar även en intervjudeltagare kring hur samhället och brottsligheten under de senaste tjugo åren har förändrats och att en därför likaså bör förändra det brottsförebyggande arbetet. Vår analys blir därmed att Nospatrullen är ett innovativt och nytänkande projekt.

Författare: Hur ser du på att polisen utvecklar ett projekt där hundägare har möjlighet att hjälpa polisen att uppmärksamma och förebygga brott?

Elise (52 år): Jag tycker det är bra. Jag menar allt man kan göra. Lite nytänkande är det också. Att man utnyttjar resurser som finns men som man kanske inte alltid tänker på alla gånger. Det är ju jättebra att använda hundägare till det.

Utifrån analysen av intervjuerna kan vi se att intervjupersonerna har olika syn på utbildningstillfället som projektet ger. En synvinkel är hur NOS-projektet bestod av ett utbildningstillfälle där ansvarig polis gav kunskap gällande hur hundägare kan öka sin uppmärksamhet, att de ska våga vara nyfikna, lita på sina hundar som ibland försöker tala om att något inte står rätt till samt att rapportera in avvikande aktiviteter till polisen. En annan är hur Louise framhäver på vilket sätt tillfället ansågs vara ett informationsmöte vilket inte gav så mycket för henne. Hon menar däremot att NOS-projektet har två fördelar; promenaderna och uppmärksamma hundägare.

Louise (70 år): Själva utbildningen. Jag ser det inte som en utbildning utan jag ser det mer som ett informationsmöte. Utbildning för mig är ju lite annat. Då ska man bibehålla kunskapen och sedan ska den uppdateras. Men det här är ju mer som information. Det är ju själva promenaderna i sig som är själva grejen. Det är där man ska vara uppmärksam.

För att få kunskap om vad hundägare anser om utbildningen till NOS-projektet använde vi frågor som innebar att intervjupersonerna fick diskutera kring hur nöjda de var med utbildningen - samt om de i efterhand upplever att de saknade någon information som inte togs upp under utbildningen. Samtliga intervjupersoner var ense om att utbildningstillfället gav tillräckligt med information och därmed upplever inte heller någon av intervjupersonerna att de saknar information i efterhand.

Författare: Är det något du upplever att du önskar de hade gått igenom mer under utbildningen?

Susanna (57 år): Nej, jag tyckte man kunde fråga om det var något. Jag tyckte utbildningen kändes precis lagom.

Likaledes anser intervjupersonerna att de inte dagligen går och tänker på projektet men likväl tycker de att kunskapen från utbildningen kvarstår. Vi tolkar detta som betydelsefullt då det visar att utbildningen via NOS-projektet innehåller viktig kunskap som inte lätt blir bortglömt samt att syftet med projektet gör avtryck hos dess medlemmar - vilket kan leda till att dessa medlemmar gör skillnad i det brottsförebyggande arbetet.

Susanna (57 år): Man glömmer bort att tänka NOS, men kunskapen har man med sig.

När intervjupersonerna själva redogör för vad de minns av utbildningen upplever vi att samtliga minns det grundläggande i projektet; att hundägare genom uppmärksamhet under promenaderna kan tipsa polisen om sina iakttagelser. Dock är detaljerna från utbildningen, som exempelvis vad en specifikt bör vara uppmärksam på, vaga för flera av intervjupersonerna.

Elise (52 år): Nu var det ganska länge sen, men att man framför allt ska ringa till polisen och tipsa om man ser någonting misstänksamt. Jag kommer inte ihåg något mer ingående eller exakt vad de sa. Men just generellt att ha koll på vad som händer och att man kan ringa om det är något som är misstänksamt även om det skulle visa sig att det inte är någonting.

Genom intervjuerna finner vi att vissa hundägare redan har erfarenhet av att arbeta med polisen.

Ivar (55 år): Jag har olika boenden som jag åker runt till. De ringer mig när de har misstanke om droger och då åker jag dit och söker av. Men tidigare, då pratar vi alltså nittioalet, så började jag och min fru ha kontakt med polisen för att göra efterforskning av försvunna personer och det höll vi på med i tjugo år.

Ovanstående citat tydliggör vår analys om hur hundägare med erfarenhet från samarbete med polisen eller andra brottsförebyggande åtgärder har en förbättrad förståelse om hur de ska agera i avvikande situationer - i jämförelse med intervjupersoner som endast fått kunskap via NOS-projektet.

Intervjupersoner som endast fått brottsförebyggande kunskap via NOS-projektet framhäver utbildningens inverkan på det egna självförtroendet samt på vilket sätt kunskapen har förbättrats gällande hur en bör agera i särskilda situationer. De understryker hur en via utbildningen förses med information om vad en ska göra, vart en ska ringa och vad en mer specifikt bör titta efter, vilket sedan leder till att hundägare får ett ökat självförtroende för hur de kan agera.

Susanna (57 år): Om man är ute och det är någon som gör några konstigheter då är det okej att följa efter den personen och så ringer man till polisen då. Tidigare var jag liksom för osäker för att göra någonting.

Vidare diskuterar Susanna kring hur människor i regel har blivit räddare nu än vad en var förr i tiden och att "projektets viktigaste uppgift är att stärka civilkuraget" (Susanna, 57 år).

Louise (70 år): Att man vågar ringa polisen om något som kanske inte är ett brott. Att man vågar anmäla mera.

Ovanstående citat visar ett resonemang som vi från början inte efterfrågade - att medlemmar i NOS-projektet upplever en ökad tilltro till polisen vilket medför att de vågar anmäla mer brott, jämfört med tiden innan de fick utbildning via NOS-projektet. Vi anser

att detta är en positiv bieffekt som går hand i hand med NOS-projektets grundläggande ändamål och därmed endast kan gynna projektet.

Ännu en intressant iakttagelse från analysen av intervjuerna är det faktum att ingen av intervjudeltagarna upplever att de är aktiva deltagare i projektet. Vi baserar detta utifrån att ingen av intervjupersonerna har köpt den reflexväst som fanns att köpa i anslutning till utbildningstillfället, vilket vi därmed tolkar som att de inte aktivt visar att de tillhör Nospatrullen under sina promenader.

Louise (70 år): Men jag springer inte omkring med en reflexväst på mina hundar om jag är ute och kollar omgivningen. Reflexväst är ju jättebra vid andra skäl men då är det ju skriftligt på att jag går omkring och kollar så att ingen snokar här liksom.

5.2 Hundägares ansvar och förmåga att uppmärksamma brott

Då Nospatrullen riktas mot hundägare och deras möjlighet till att upptäcka och förebygga brott var vi intresserade över att se hur intervjupersonerna resonerade kring hundägares ansvar och förmåga. Vårt intresse kring denna fråga grundar sig i hur effektivt projektet är samt hur ett samarbete mellan Polisen och hundägare fungerar långsiktigt - då engagemang från hundägare är en viktig komponent för NOS-projektet men också i det brottspreventiva arbetet.

Vi valde därför att ställa frågor som uppmuntrade intervjupersonerna att diskutera huruvida de anser att hundägare har ett särskilt ansvar och förmåga att uppmärksamma och förebygga brott. Utifrån analysen kan vi identifiera en framträdande skillnad för hur intervjupersonerna ser på ansvaret. Några av intervjupersonerna menade att hundägare inte har ett generellt ansvar för att upptäcka och förebygga brott medan andra poängterade att alla medborgare i samhället har ett ansvar oavsett om de är hundägare eller ej. Det förekommer även diskussioner hos intervjupersonerna angående det individuella ansvaret då det finns hundägare som är väldigt ansvarstagande medan andra väljer att undvika sitt ansvar.

Elise (52 år): Det är olika från person till person. Det kan finnas personer som har skygglappar på och inte vill se men det kanske beror lite på vad det är för något de ser också.

Ivar (55 år): Hundägare specifikt har inte ett ansvar, utan det gäller all allmänhet. Hundägare har inte mer ansvar än någon annan.

Utöver resonemanget om hur intervjupersonerna ser på hundägares ansvar så fann vi intresse i att undersöka huruvida det förekommer specifika egenskaper hos hundägare som ger en ökad möjlighet att upptäcka och förebygga brott - jämfört med individer som inte har hund. För att vi skulle uppnå kunskap kring ämnet använde vi oss av frågor som uppmuntrade till diskussion gällande hundägares särskilda förmåga att vara uppmärksam. Vår tolkning blev således att hundägare besitter vissa förhållandevis unika egenskaper, varav den mest framträdande egenskapen är deras uppmärksamhet då majoriteten av intervjupersonerna poängterade att hundägare är ute mycket och har därför lättare att se eller observera avvikande situationer.

Alice (19 år): Ja man går ju ändå en promenad och då kan man lika gärna titta lite extra. Man måste ju ändå gå, så varför inte.

Författare: Tror du att hundägare har en särskild förmåga att kunna upptäcka brott?

Susanna (57 år): Ja jag tror ju det eftersom man går ute mycket. Man ser ju om det är något konstigt, om det kommer en främmande person. Ja om det är några konstigheter vid något hus eller någonting liknande. Man ser ju oftast det.

En annan infallsvinkel som stärker resonemanget kring hundägares förmåga att uppmärksamma brott grundar sig i hur de ofta är aktiva på andra tider på dygnet jämfört med andra människor.

Elise (52 år): Hundägare kan vara ute tidigt på morgonen och sent på kvällen, sådana tider där normalt folk kanske inte är ute och springer och då kanske de har lättare att se saker.

Som tidigare nämnt så är NOS-projektets främsta målsättning att öka hundägares uppmärksamhet under sina promenader - och för att vi skulle få kännedom om detta så använde vi inledande frågor om hur personen bodde samt vilken miljö de rastade sina

hundar. Vid vår analys fann vi att hundägare tenderar att promenera i samma område - vilket vi menar tyder på att hundägare har en ökad benägenhet att kunna uppmärksamma och förebygga brott.

Susanna (57 år): Jag tror att hunden har en betydelse då hundägare ofta går samma runda och då tror jag att hundägare observerar mer, absolut.

Vi grundar därmed vår analys gällande hundägares fallenhet för att uppmärksamma brott utifrån ett flertal faktorer - att hundägare är ute mycket och särskilt under obekväma tider samt att hundägare tenderar att promenera med sina hundar i samma områden. Dessa två aspekter kan möjligtvis betyda att hundägare har kännedom om hur sitt område "ser ut" och om något skulle vara avvikande, exempelvis ett krossat fönster eller uppbruten grind, så vet hundägaren att något har hänt då det inte såg ut på det viset dagen innan.

Våra intervjupersoner menar att de har god lokalkännedom och hittar till platser där människor vanligtvis inte rör sig, vilket vi anser kan ge både positiva och negativa följder.

Sigrid (36 år): Jag hittar oftast småvägarna som man inte tänker på annars.

Susanna (57 år): Jag åker ofta ut och går där det inte är så många andra hundar. Jag tar bilen och åker ut i skogen.

Vi resonerar på så vis att platser där människor inte vanligtvis rör sig kan medföra ökad brottslighet - så som knarkgömmor eller mötesplatser för kriminella handlingar. Att hundägare därefter promenerar på dessa platser kan dels leda till att hundägare eventuellt lägger märke till onormala aktiviteter eller att hundägare själva riskerar att råka illa ut om deras närvaro anses hotfull, även fast hundägaren endast är där för att aktivera sin hund.

Ovannämnda resonemang leder oss till det Susanna diskuterar - gällande hur hundägare kan upptäcka aktiviteter som de sedan inte rapporterar till polisen. Susanna menar att detta grundar sig i rädsla.

Susanna (57 år): Jag tror att vi hundägare ofta ser saker men vi kanske inte alltid rapporterar. Vi har blivit lite fegare överlag att anmäla mystiska saker som man ser.

Sammalunda hävdar vi att denna problematik måhända kan bero på att hundägare blir varse om ovanliga situationer men inte har kunskapen eller förståelsen över att händelserna är av sådan karaktär att polisen bör informeras.

Alice (19 år): Jag tror det är mycket möjligt att det förekommer i större utsträckning än vad man vet om, att hundägare ser saker som man kanske inte rapporterar till polisen. Det är inte lätt för hundägare att veta vad som är rätt och fel och vad som är lagligt och så.

5.3 Hundens roll i NOS-projektet

Ytterligare ett tema som visade sig under vår analys av intervjuerna är hundens betydelse i NOS-projektet. Detta tema har även tre underkategorier för att poängtera hur användbar hunden är på olika sätt - hunden kan såväl användas som en ursäkt, ge stöd och trygghet samt observera och varna om något avvikande sker.

Hunden som ursäkt – ett sätt att legitimera sitt eget beteende

Vi upplever att hunden har en betydande roll för hundägarens möjlighet att upptäcka och förebygga brott. Det är med hjälp av hunden som hundägare har möjlighet att hålla en låg profil under promenaderna och därigenom inte väcker onödig uppmärksamhet vid misstänksamma situationer.

Elise (52 år): Man skulle själv vara misstänksam mot någon som är ute och ränner fem på morgonen eller elva på kvällen utan hund och som står och hänger någonstans, så absolut har hunden en betydelse. Det är liksom inte konstigt om en hundägare stannar och står still en stund medan hunden står och nosar.

Eftersom hundar under promenaden behöver stanna för att nosa och uträtta sina behov faller det sig naturligt att även hundägare blir stillastående under promenaderna. Vår uppfattning är att det finns sociala normer i samhället som medför att en individ som står stilla utan hund och rimlig anledning upplevs som avvikande - samtidigt som en individ som promenerar med hund kan stå still och observera sin omgivning utan att bryta mot de sociala normerna. Utifrån intervjuerna upplever vi att hundägare därför ser sina hundar som ett sätt att legitimera sitt eget beteende.

Susanna (57 år): På något vis är hundarna ett sätt att ursäkta det man gör. Jag kan ju alltid låtsas att jag går fort med mina hundar för att kolla läget. Man har alltid en ursäkt på något vis när man är ute och går.

Ur analysen upplever vi att ett mönster uppträder gällande hur hundarna används som en ursäkt och främst inom det brottsförebyggande arbetet. Detta mönster bottnar i hur intervjupersoner på olika sätt beskriver hur de använder hunden för att observera misstänkta situationer utan att själva vara föremål för uppmärksamhet. Gemensamt för intervjupersonerna är att de smälter in i omgivningen medan de observerar eller dokumenterar specifika händelser som de upplever som avvikande eller onormala.

Sigrid (36 år): Det är liksom inte konstigt om en hundägare sätter sig och fotograferar hunden fast det kanske egentligen är bakgrunden man fotograferar för att kunna visa.

Sigrid (36 år): Jag menar när man har hund med sig kan man alltid ställa sig och råka träna hund i närheten. Kommer det någon kanske den inte tänker på att jag står och vaktar, utan jag står ju och tränar mina hundar.

Hundens roll för hundägarens trygghet

Den mest framträdande aspekten från intervjuerna handlar om hundens betydelse för ägarens trygghet. Vi anser att hunden spelar en viktig roll för hur ägaren agerar i olika situationer samt hur trygg denne är i sitt agerande. Intervjupersonerna är eniga om att hundarna bidrar till en känsla av trygghet.

Sigrid (36 år): Hundarna ger en trygghet, för man är inte själv.

Ivar (55 år): Jag skulle känna mig betydligt säkrare med hund. De ger en trygghet liksom.

Likaledes som att hundägares trygghet påverkas påstår vi även att deras mod för att agera vid avvikande eller misstänksamma situationer ökar vid sin hund eller sina hundars

närvaro. Vi kom fram till denna tolkning genom att använda frågor eller påstående över fiktiva situationer eller händelser i vilka intervjupersonerna fick resonera kring hur de skulle agera. Gemensamt för dessa fiktiva påståenden var att de beskrev misstänksamma eller avvikande situationer där det inte framgick huruvida situationen var brottsligt eller ej. En annan viktig del av de fiktiva frågorna var att intervjupersonerna fick reflektera över hundens betydelse - om de hade agerat annorlunda om de har hund med sig eller inte. Det vi kom fram till efter analysen är hur hundägare upplevs besitta större mod för att agera i situationer när de är i sällskap med hund.

Elise (52 år): Jag skulle nog känna mig mer utelämnad om jag bara var där själv, utan hund.

Hundens förmåga att vara observant

Nospatrullen handlar om hur hundägare kan upptäcka och förebygga brott genom att vara observanta under hundpromenaderna. Vi anser även att hundens roll i att hjälpa hundägaren med att vara vaksam är viktig. Intervjupersonerna resonerar enstämmigt om betydelsen av att även hundarna är observanta och reagerar på förändringar som hundägaren eventuellt inte hade upptäckt annars. Vi finner det tydligt att våra intervjupersoner menar att hundar har en speciell förmåga att uppmärksamma om något är avvikande.

Susanna (57 år): Jag skulle vilja säga att hundarna alltid märker om det är något som är annorlunda. Kommer det upp en ny skylt på vägen så skäller de ju på den. De är observanta.

Vår tolkning av detta citat är att hundägare har en ökad benägenhet för uppmärksamhet eftersom det finns en tendens att kontrollera vad det är som hundarna finner annorlunda eller avvikande. Detta beteende är även något vi betraktar som en viktig grundidé inom NOS-projektet - att hundägare ska vara nyfikna och intresserade av vad hundarna reagerar på.

Susanna (57 år): ... åker det en främmande bil förbi här hemma så skäller hundarna, om det går en människa förbi skäller hundarna och då tittar man ju oftast till. Då blir man ju per automatik lite mer observant.

Intervjupersonerna beskriver också hur hundens personliga egenskaper kan ha betydelse för att uppmärksamma något avvikande eller annorlunda. Vi ser att hundägare som tränar sin hund i att nosa och markera för olika dofter har en tendens att vara mer uppmärksamma för de fall där hunden visar intresse för något under promenaden. Likaledes finner vi att detta resonemang överensstämmer med hundägare vars hundar tränas i eller är intresserade av att spåra.

Elise (52 år): Jag har en hund som är intresserad av att nosa och då låter jag den nosa mera. Mot om man har en hund som inte tycker om att nosa, då är det ju lätt att man bara gå förbi.

Vår tolkning är att hundägarens egna intressen för olika aktiviteter har en betydelse för hur uppmärksamma de är när hunden visar ett specifikt beteende under promenaderna - men även att hunden har en specifik förmåga att upptäcka saker som människor annars inte lägger märke till. Detta ser vi som en viktig egenskap och en av NOS-projektets styrkor.

5.4 NOS-projektets förbättringsområden

Det fjärde temat som utvecklades under intervjuerna var hur NOS-projektet kan förbättras för att förstärka det brottsförebyggande arbetet. Vi kunde identifiera två underkategorier; återkoppling samt sociala medier och spridning av projektet. Många av intervjupersonerna ansåg att projektet i sig skulle optimeras om någon typ av fortbildning gjordes samt att projektet skulle behöva nå ut till fler personer och inte endast medlemmar i olika brukshundklubbar. Det förekom även tankar kring hur ofta informationsutskicken bör komma på mejlen.

Återkoppling

Under analysen fann vi tydliga åsikter kring återkoppling och hur väl det hade tagits emot om Nospatrullens medlemmar skulle kunna samlas oftare för att nå någon form av gemenskap. Intervjupersonerna anser att projektet endast gynnas av mer frekventa träffar för att medlemmarna ska kunna diskutera sinsemellan. Att våra intervju personer efterfrågar mer fysiska möten anser vi går jämt med grannsamverkan där möten är ett

vanligt inslag. Därmed anser vi att fler möten för NOS-projektets medlemmar endast skulle främja projektet samt öka drivkraften och intresset hos medlemmarna.

Louise (70 år): Jag kan bara säga att det skulle vara trevligt med någon typ av uppföljning så man fick höra hur de andra tänker när dem är ute och går. Brott ska ju förebyggas och kan man göra det genom flera träffar och utbildning så är det ju bra.

Men det råder även oenigheter gällande hur ofta information om NOS-projektet ska delges - blir det för ofta menar Susanna att informationen skulle försvinna i mängden och glömmas bort.

Susanna (57 år): Och jag tror att det räcker så som det är nu för idag får vi så hemskt mycket information hela tiden och kommer det oftare då läser man det inte tänker jag.

Elise däremot anser att informationsutskicken skulle kunna komma oftare då en lätt glömmes bort information mellan gångerna.

Elise (52 år): Jag brukar läsa dem. Men jag tycker ibland det är ganska långt mellan gångerna. Man får dem inte ofta och jag tror nog hellre att man skulle haft det lite uppdatering på mejl också, om man inte får till fysiska träffar.

En annan viktig iakttagelse under intervjuerna var hur intervjupersonerna önskar någon form av uppskattning - att medlemmar i NOS-projektet får känna en delaktighet och "att man gör en insats även i det lilla" (Louise, 70 år).

Louise (70 år): Att få känna att man betyder någonting för polisen. Att det inte bara är nyttjande liksom. Utan att man är mer delaktig. Det tror jag att folk skulle tycka vara trevligt, absolut.

Sociala medier och spridning av projektet

När intervjupersonerna resonerade om eventuella förbättringar kring sociala medier uppmärksammade vi ett uttalande från Susanna lite extra då hon önskade att Nospatrullen

skulle locka fler hundägare och inte endast dem som är aktiva i olika träningsformer på brukshundklubbar. Vår tolkning av detta är att NOS-projektet skulle gynnas av att projektet nådde ut till fler hundägare för att på så sätt optimera det brottsförebyggande arbetet. Vi menar på att ju fler som är ute och har ögonen med sig under promenaderna desto större chans för att onormala aktiviteter uppmärksammas.

Susanna (57 år): ... ja, precis. För det är många som är hundägare. Det är ju fler än oss bruksare. Mer svenssonfamiljer med hundar. Polisen skulle ju kunna stå och berätta om sin verksamhet på någon torgdag typ.

I de flesta intervjuerna framkom diskussioner kring Facebook och andra sätt att göra NOS-projektet mer attraktivt. Några ställde sig positiva till att Nospatrullen skulle ha en grupp på Facebook för att nå ut till sina medlemmar och kunna hålla dem mer uppdaterade.

Elise (52 år): Jag har ju ingen aning om det finns någon Facebookgrupp eller så. För något sådant kan ju också vara en idé, att man liksom tänker till igen. För då kan man tänka på att nu är det här som händer och här runt omkring har det varit mycket sådant här.

Sigrid ansåg däremot att för mycket information istället skulle bidra till minskat intresse. Sociala medier som exempelvis Facebook kan ge svårigheter då en inte kan förutsätta att alla medlemmar har tillgång till det, menar hon.

Sigrid (36 år): ... sen beror det ju på vad man själv har för kanaler. Jag har ju några men sen tänker jag på att vissa inte har de möjligheterna. Och det ska ju helst vara någonting som funkar för alla.

5.5 Beteendeförändringar

En annan viktig del av vår studie är huruvida våra intervjupersoner förändrat sitt beteende eller inställning efter att ha deltagit i utbildningen kopplad till NOS-projektet. Det är beteendeförändringar så som ökad observans, en större tillit till hundens förmågor eller ökat självförtroende i personens eget agerande alternativt ingen förändring alls. Därmed valde vi att göra beteendeförändringar till ett sista tema i studien. Vi anser att detta tema

kan kopplas till vår frågeställning om hundägares inställning till NOS-projektet - då det är viktigt att studera huruvida projektet har förändrat hundägares syn på det brottspreventiva arbetet vilket sen också visar om projektet är effektivt.

Analysen visar delade åsikter om det faktiskt har blivit en förändring hos medlemmarna - några menar att de inte har tagit till sig informationen utan fortsatt sina promenader som vanligt medan andra tycker att de har en annan inställning till sina promenader. Den här formen av resonemang finner vi har en grund i hur intervjupersonerna bor. Medlemmar som inte har ändrat inställning bor oftast avskilt med egen tomt eller skog utan några egentliga grannar medan de som har ändrat inställning bor mer centralt i ett samhälle med grannar.

Louise (70 år): Jag bor ju lite ensligt så när jag rastar mina hundar så går ju inte jag runt i kvarteren och sådär. Men hade jag bott uppe mer i byn eller i en förort eller sådär, då hade jag tagit med mig informationen. För där är man nog ännu mer uppmärksam om det händer konstiga saker. Här hemma öppnar jag ju bara dörren.

Ivar (55 år): Men sen är frågan. Då ska man ju gå i områden där det kan ske brott, men självklart kan de ske brott här, vi är fem hus runtomkring. Men kanske inte på samma sätt. Vi har ju grannsamverkan också.

Utifrån dessa två citat så finner vi en tydlig skillnad på hur medlemmar i NOS-projektet använder sin delaktighet och tar till sig informationen som givits - en skillnad som kan påverka projektets användbarhet.

En som tycker att hon har ändrat sitt beteende under promenaderna efter Nospatrullen är Susanna. Hon anser att efter informationsträffen har hon tagit till sig det som sades och därefter ändrat inställning till sina dagliga promenader. Det har också gett henne mer självförtroende att våga agera i avvikande situationer.

Susanna (57 år): Liksom jag vet att det är okej att jag följer efter. Det är okej att jag agerar lite grann men inte fullt ut så att säga. Det gav mig mera pondus, lite bättre självförtroende i sådana här situationer.

Sigrid har samma inställning och menar på att hon också har förändrat sitt uppträdande när hon är ute med sina hundar men likväl i övriga situationer.

Sigrid (36 år): Jag lyssnar mycket mer på hundarna. Jag vet att vid ett tillfälle så reagerade sheltien och liksom bara stod still, så då började vi liksom titta in i skogen. Och stod och speja och hon bara stod och titta. Ja, då kom det ju fram ett rådjur. Men har det varit innan. Då hade jag ju bara dragit med mig henne och gått vidare, så visst håller man lite mer koll och det är ju inte bara på hundpromenaderna utan annars också tycker jag.

6. Diskussion

6.1 Studiens resultat i relation till tidigare forskning och teori

I det följande sammanfattas studiens resultat utifrån syfte och frågeställningar. Syftet med föreliggande studie var att skapa en förståelse för hur polisens NOS-projekt kan leda till minskad brottslighet samt undersöka hundägares inställning gentemot att uppmärksamma och förebygga brott. De frågor som studien ämnar besvara är; 1) Hur är hundägares inställning till NOS-projektet? 2) Vad är hundägares inställning till sin möjlighet att uppmärksamma och förebygga brott? 3) Vad har hunden för roll i NOS-projektet? 4) Upplever hundägare att deras beteende och uppmärksamhet gällande brottsprevention under promenaderna har förändrats sedan NOS-projektet implementerades på brukshundklubben och om så, på vilket sätt?

Resultatet visar att de hundägare som deltog i vår studie har en positiv inställning till NOS-projektet. Detta anser vi fördelaktigt då en positiv syn gentemot grannsamverkan och dess brottspreventiva effekt även är något som framhålls i tidigare forskning - främst genom den metaanalys av Bennett et al. (2008, s. 17) som visar hur grannsamverkan associeras med en reduktion i antalet brott. Intervjupersonerna menar att hundägare som är ute i sitt närområde flera gånger om dagen och i alla väder har en ökad sannolikhet att upptäcka och förebygga brott. Detta perspektiv har även stor betydelse inom teorin om neighborhood watch - vars utgångspunkt är att minska antalet brott genom allmänhetens ökade uppmärksamhet för misstänkta aktiviteter som de sedan rapporterar till polisen (Bennett, 2008, s. 3). Resultatet framhäver även hur hundägare ser NOS-projektet som ett nytänkande projekt anpassat efter dagens samhälle där polisen tar vara på relativt outnyttjade resurser.

Studien visar tillika att medlemmar i Nospatrullen upplever en ökad tilltro till polisen och dess arbete vilket medför att de i större utsträckning vågar anmäla brott efter utbildningen från NOS-projektet jämfört med innan. Att medlemmarna har en ökad anmälningsbenägenhet som grundar sig i en förbättrad tillit till polisen, är likväl en viktig bieffekt av att implementera grannsamverkan i ett område (Bullock et al., 2014, s. 387; Quinton et al., 2008, s. 1; Smith et al., 1997, s. 80). Studiens resultat visar att NOS-projektet är tydligt förankrat i tidigare forskning - och att projektet utgår från många av grannsamverkans grundidéer för hur brott kan uppmärksammas och förebyggas.

Gällande om hundägare specifikt har ett särskilt ansvar för att uppmärksamma och förebygga brott förekommer det delade meningar hos intervjupersonerna. Flertalet av intervjupersonerna menar att alla samhällsmedborgare har ett gemensamt ansvar medan andra tycker att hundägare inte har något speciellt ansvar för att uppmärksamma och förebygga brott. Däremot finner vi att intervjupersonerna är eniga i den mening att hundägare har vissa egenskaper som bidrar till en ökad möjlighet att uppmärksamma och förebygga brott. Det är främst egenskaper i form av att de är ute flera gånger om dagen och tenderar att gå samma promenad - exempelvis att en går samma promenadstråk varje morgon eller kväll. Det bidrar till att hundägare har goda kunskaper om sitt närområde och vårt resultat visar att samtliga intervjupersoner själva upplever att de har en god lokalkännedom och är bekanta med sitt närområde. Likaså är detta en viktig egenskap inom grannsamverkan där boende i aktuella områden har den bästa kunskapen om var det vanligen förekommer problem samt vilken karaktär problemet har (Lab, 2016, s. 91; Schreurs et al., 2018, s. 775).

Studien visar att syftet med både Nospatrullen och grannsamverkan är jämbördiga då avsikten med både NOS-projektet och grannsamverkan är att öka antalet tips till polisen om misstänkta aktiviteter från hundägare respektive allmänheten - tips som sedan kan hjälpa polisen i sitt fortsatta arbete (Lab, 2016, s. 90; Schreurs et al., 2018, s. 775; Terpstra, 2009, s. 69; van der Land, 2014, s. 432). Vidare finner vi liknelser mellan hur både NOS-projektet och grannsamverkan har samma typ av grundläggande brottsförebyggande åtgärd - att hundägare respektive boende patrullerar sitt närområde (Lab, 2016, s. 93).

Då studien visar att hundägare har en god lokalkännedom om sitt närområde och tenderar att gå samma promenad, exempelvis varje morgon eller kväll, anser vi att deras vardagliga rutiner kan fungera som en brottsförebyggande åtgärd. Då vår studie bottenar i teorin om neighborhood watch, som i sin tur har flera likheter med rutinaktivitetsteorin, menar vi att resonemanget om huruvida brott sker då det finns en motiverad förövare, ett lämpligt objekt och en avsaknad av kapabla vaktare (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 24; Sarnecki, 2014, s. 251) kan knytas samman med hur hundägare fungerar som kapabla vaktare. Vi baserar detta på hur hundägare dagligen går i sitt närområde och kan med sin ökade uppmärksamhet fungera som kapabla vaktare - vilket i sin tur leder till en reducering av antalet brottsfall i området.

Även hunden, precis som hundägaren, har en viktig roll i NOS-projektet. Vår studie visar att hunden har en betydelse inom tre perspektiv. Det första perspektivet är hur hunden används som ursäkt för att legitimera hundägarens beteende - att hundägare på grund av sociala normer inte väcker onödig uppmärksamhet om denne stannar under promenaden och iakttar misstänksamma aktiviteter. Våra intervjupersoner diskuterar hur de kan låtsas fotografera hunden istället för det som egentligen är avvikande eller hur de på andra sätt använder hunden för att smälta in i omgivningen. Många av dessa resonemang handlar om hur hunden ger skäl till att vara ute på ovanliga tider, just för att hunden behöver promeneras. Ovannämnda resonemang menar vi grundar sig i sociala normer i samhället då hundägare kan upplevas mer rättfärdiga när de stannar och observerar sin omgivning jämfört med människor utan hund. Människor utan hund som beter sig avvikande kan diskuteras bryta mot sociala normer och uppfattas som märkliga - vilket leder till att de uppmärksammas i högre utsträckning. Bennett et al. (2006, s. 438) samt Bennett et al. (2008, s. 3-4) menar att ett sådant resonemang är en del av teorin om social kontroll då ett samhälle tillsammans genererar acceptabla beteenden och därmed kan inverka på brottsligheten.

Ett annat perspektiv är hundens roll för hundägarens trygghet där vårt resultat visar att hundägare i studien upplever en ökad trygghetskänsla i närvaro av sin eller sina hundar, vilket sedan påverkar hundägarens agerande i olika situationer. Vi anser att detta är betydelsefullt eftersom en ökad känsla av trygghet hos allmänheten är en önskvärd effekt vid implementering av grannsamverkan (van der Land, 2014, s. 424). Det tredje och sista perspektivet är hundars förmåga att själva vara observanta och upptäcka avvikande aktiviteter - vilket leder till att hundägare i studien upplever en ökad trygghet samt en reducerad risk för att själva exponeras för brott. Då hundägare i vår studie hävdar att hunden ger trygghet men också stöd gällande risken att utsättas för brott finner vi samband till teorin om neighborhood watch om hur grannsamverkan kan leda till en minskad rädsla för brott (Lab, 2016, s 104). Vi har även noterat att hundägarens förmåga att vara uppmärksam förbättras i de situationer där hundägaren visar intresse för det hunden påtalar som avvikande.

En viktig frågeställning i studien var om medlemmar i Nospatrullen upplever att deras beteende och uppmärksamhet under promenaderna har förändrats efter att de fått brottsförebyggande utbildning. Vi anser att detta är en intressant aspekt i NOS-projektet

eftersom det likväl är en viktig komponent för att granskapsverkan ska fungera brottspreventivt (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 25). Genom att förändra allmänhetens, och då främst tänkbara brottsoffer, beteendemönster kan antalet möjligheter till brottstillfällen minska och då även antalet brott (ibid). Likaledes kan detta kopplas till teorin om neighborhood watch och dess förhållande till rutinaktivitetsteorin (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 24; Sarnecki, 2014, s. 251). Vi menar att när hundägare och tänkbara brottsoffer ändrar sitt beteendemönster kan antal kapabla väktare öka samtidigt som antalet lämpliga objekt eller offer minskar vilket då kan leda till en minskning av antal brottstillfällen. Dock är resultaten tvetydiga angående huruvida medlemmar i Nospatrullen upplever att deras beteende och uppmärksamhet faktiskt har förändrats eller ej. Denna tvetydighet kan vi knyta an till medlemmens boendesituation där hundägare som bor mer centralt i samhällen och har nära till grannar upplever en större beteendeförändring jämfört med hundägare som bor ensligt och med få grannar.

Utifrån studiens syfte var vi likaså intresserade av intervjupersonernas åsikter angående huruvida det går att förbättra NOS-projektet. Det var främst två aspekter som intervjupersonerna diskuterade; återkoppling och sociala medier. Resultatet visar att många av intervjupersonerna vill ha en fysisk uppföljning av projektet i form av utbildning för att erinra sig om den kunskap som framkom vid första utbildningstillfället. Att intervjupersonerna efterfrågar fler gemensamma möten anser vi har samband till grannsamverkan där möten är mer förekommande. Under dessa möten kan medlemmar i grannsamverkan utbyta information med varandra (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 15) samt diskutera utvecklingsmöjligheter. Utifrån ovanstående resonemang hävdar vi att fler träffar för NOS-projektets medlemmar endast skulle bidra till projektet i en positiv bemärkelse samt öka motivationen och intresset hos medlemmarna.

Däremot förekommer det oenigheter angående hur ofta medlemmar ska delges information - några av intervjupersonerna önskar fler informationsutskick medan andra menar att det inte får komma för ofta då detta kan leda till ett minskat intresse. Dock är det flera som önskar någon form av uppskattning i informationsutskicken för att öka medlemmarnas motivation. Motiverande informationsbrev är något som visat sig positivt inom grannsamverkan då en kan informera deltagare om vilka typer av brott som har skett i området och vilka brott som polisen misstänker kan komma att ske - vilket kan tillföra en motiverande verkan (Brottsförebyggande rådet, 2000, s. 17.). Eftersom sådana

informationsbrev visar på fördelar inom grannsamverkan menar vi att fler informationsutskick kan bidra till att motivera medlemmarna.

Avseende sociala medier visar resultatet att det förekommer delade meningar. En del av intervjupersonerna är positivt inställda till sociala medier och hade gärna sett en grupp på Facebook där polisen kan nå ut till Nospatrullens medlemmar och hålla dem uppdaterade. Emellertid menar andra intervjupersoner att alla medlemmar kanske inte har sociala medier och då inte får tillgång till informationen. Om NOS-projektet skulle etableras på sociala medier menar vi har fördelar - då den sociala gemenskapen bland medlemmarna i Nospatrullen kan öka vilket då bidrar till en förbättrad social kontroll. Det är även en del av teorin om neighborhood watch som åsyftar till hur grannsamverkan omfattar en preventiv faktor; hur förstärkta band hos boende i ett samhälle kan förbättra den sociala gemenskapen och då även den sociala kontrollen (Brottförebyggande rådet, 2000, s. 25). Ur resultatet framkommer det även en intressant diskussion angående hur NOS-projektet bör nå ut till fler hundägare som inte är aktiva inom brukshundklubbar - exempelvis genom att polisen annonserar om Nospatrullen på bland annat sociala medier och närvarar vid olika former av samhällsevent.

Sammanfattningsvis hävdar vi att studiens syfte och frågeställningar har besvarats väl utifrån vårt resultat. Vi som författare anser att studien återspeglar hundägares positiva inställning till att arbeta brottspreventivt och att bistå polisen med viktig information, samt hur hundägare kan uppmärksamma och förebygga brott i samhället - och därmed är syftet besvarat.

6.2 Metoddiskussion

Den kvalitativa metoden kan argumenteras innehålla både för- och nackdelar. Vi anser att vår kvalitativa studie medför ett flertal önskvärda effekter för att ge ett bra resultat.

Metoden diskuteras ha en stor relevans, då kvalitativa data medför att respondenter i en undersökning inte styrs av forskaren själv, utan besvarar de frågor som ges med egna utvecklade svar. Utifrån detta får forskaren fram en äkta tolkning av det som undersöks (Bryman, 2011, s. 413.). Detta anser vi är tillämpligt på vår egen studie då den intervjuguide som vi använt oss av har en viss antydning till reflexivitet. Med en reflexiv antydning menar vi att det är möjligt att få fram information och resonemang som annars

inte skulle kommit upp till ytan om vi endast följt intervjuguiden till punkt och pricka (Thomsson, 2010, s. 57).

Gällande metod så ansåg vi att en kvalitativ inriktning var att föredra för att kunna besvara studiens syfte och frågeställningar. Under arbetets gång kom vi till insikt att en forskningsfråga föreföll vara irrelevant och behövdes modifieras på grund av hur våra intervjupersoner resonerade under sina intervjuer. Därmed ändrades en av forskningsfrågorna och anpassades efter vad som framkom av studiens datamaterial. Vi anser att vår justerade frågeställning ger ett starkare och mer relevant resultat utifrån studiens syfte.

Den kvalitativa metoden anses likväl ha svagheter. Vissa kvantitativa forskare menar på att den kvalitativa metoden är alltför subjektiv (Bryman, 2011, s. 368). Metoden anses innehålla för mycket personliga värderingar och ogenomtänkta tolkningar i vad som är väsentligt i forskningen. Det ges dessutom föga information om varför forskningen görs, i jämförelse med den kvantitativa forskningsmetoden där problemformuleringar beskrivs (ibid.). Trots att en kvalitativ metod har nackdelar är vi av den åsikt att vårt syfte inte är möjligt att besvara utifrån en kvantitativ metod, då det medför brister i vissa aspekter. Vi menar att en tillämpning av enkäter kan utelämna den djupa förståelsen som en kvalitativ metod ger oss i och med att vi har möjlighet till att ställa följdfrågor (Bryman, 2011, s. 414-415). Det är inte heller möjligt att för oss att förklara ytterligare om intervjupersonen finner frågorna otydliga (Bryman, 2011, s. 229). Vi anser även att enkäter ofta kan förbises och glömmas bort samt ge mindre utförliga och beskrivande svar (Bryman, 2011, s. 229-231).

En kvalitativ forskningsansats medför däremot problem gällande generalisering, vilket också utgör ett problem i vår studie. Vi intervjuade endast sex hundägare och anser att det kan finnas hundägare som inte är av samma åsikter som våra intervjupersoner. Problemet med generalisering i kvalitativa studier är likväl något som kvantitativa forskare har åsikter om (Bryman, 2011, s. 369). De menar att kvalitativa undersökningar innebär svårigheter att generalisera samma resultat till andra miljöer eftersom de ofta gör observationer eller ostrukturerade intervjuer med en liten grupp deltagare som inte är representativa för hela populationen (ibid.). Baserat på våra resultat är vår metod effektiv för att utvärdera NOS-projektet och kan användas för att utvärdera andra liknande projekt.

Vi är av den åsikt att det kan förekomma svårigheter med att replikera studien. Detta baserar vi på att forskaren själv är det viktigaste verktyget vid datainsamling och datamaterialet kan påverkas av forskarens egenintresse (Bryman, 2011, s. 368.) - samt att intervjupersoner i undersökningen kan anpassa sig olika beroende på vem som håller intervjun utifrån kön, ålder och personlighet (Bryman, 2011, s. 369). Svårigheter med replikerbarhet i vår studie menar vi kan botten i att vi båda är yngre kvinnor i 25-årsåldern - vilket kan medföra att intervjupersonerna hade resonerat på ett annat sätt om omständigheterna var annat, exempelvis äldre eller manliga författare. Vi anser även att vårt eget hundintresse kan ha påverkat intervjumaterialet då samtliga intervjupersoner är hundägare. Vi menar att intervjumaterialet eventuellt må ha påverkats av vårt hundintresse då det under intervjuerna förekom specifika begrepp och termer som används inom hundvärlden. Att vi som författare har ett gemensamt intresse med intervjupersonerna anser vi kan bidra till en behaglig intervjusituation och därmed öka informationsflödet.

Den kvalitativa metoden kan likväl argumenteras vara resurskrävande då det kan ta tid att hålla flera intervjuer eller observera deltagare (Jacobsen, 2017, s. 86-87). I vår studie var inte tidsbrist den främsta orsaken till ett urval om sex deltagare då målsättningen vid studiens början var tio till femton deltagare - utan det var framförallt Covid-19 som begränsade vår studie då den i början av året lamslog det mesta i världen (Folkhälsomyndigheten, 2020b). Pandemin och dess efterföljande restriktioner resulterade i att vår ursprungliga plan, att hålla direkta intervjuer på aktuell brukshundsklubb, inte gick att genomföra. Vi fick därmed hålla intervjuer över telefon och på andra platser där smittoriskerna var lägre. Vi resonerar även att smittoriskerna kan ha bidragit till färre personer vågade ställa upp i vår studie, vilket gav oss ett mindre urval som kan ha påverkat den externa validiteten. En kan även ifrågasätta om studiens resultat måhända ha sett annorlunda ut om alla intervjuer kunde genomföras i en miljö där sådana restriktioner inte förekommer.

6.3 Förslag på fortsatt forskning

NOS-projektet är ett relativt nytt projekt. För att tillämpa vidare forskning om ämnet menar vi att projektet behöver någon form av effektutvärdering för att på så sätt se hur det bidrar till att minska antal brott samt om det är lönsamt för fortsatta investeringar.

Fortsatt forskning skulle även kunna gynnas av ett större urval deltagare för att sålunda skapa en mer omfattande bild av projektet.

Vi tycker likaså att en intressant aspekt för vidare forskning är huruvida NOS-projektet påverkas av den fördröjningseffekt som kan förekomma vid implementering av brottspreventiva åtgärder. Detta menar vi skulle kunna göras genom en longitudinell studie - där fördröjningseffekten visar hur nya projekt antingen kan få en större verkan jämfört med projekt som pågått en längre tid eller att äldre projekt ses som mer lönsamma i de fall där motivationen och kompetensen i olika samhällsinitiativ ökar med tiden (Brottsförebyggande rådet, 2008, s. 38). Därmed anser vi att det skulle vara fördelaktigt för fortsatt forskning att undersöka om NOS-projektet påverkas av sin unga ålder - om det kan leda till mer kompetens och motivation i projektet eller tvärtom.

7. Referenslista

Allwood, C. M., Erikson, M. G. (2010). *Grundläggande vetenskapsteori: för psykologi och andra beteendevetenskaper*. Lund: Studentlitteratur.

Allwood, C. M., Erikson, M. G. (2017). *Grundläggande vetenskapsteori: för psykologi och andra beteendevetenskaper*. Lund: Studentlitteratur.

Bennett, T., Holloway, K., & Farrington, D. (2006). Does neighborhood watch reduce crime? A systematic review and meta-analysis. *Journal of Experimental Criminology*, 4, 437-458. doi: 10.1007/s11292-006-9018-5

Bennett, T., Holloway, K., & Farrington, D. (2008). The effectiveness of neighborhood watch. *Campbell Systematic Reviews*, 4(1), 1-46. doi: 10.4073/csr.2008.18

Bratt, M. (2018, 25 januari). Så ska hundägare hjälpa polisen att stoppa tjuvar. *Aftonbladet*. Hämtad 2020-04-09, från <https://www.aftonbladet.se/svenskahjaltar/a/ka3nQA/sa-ska-hundagare-hjalpa-polisen-att-stoppa-tjuvar>

Brottsförebyggande rådet. (2008). *Grannsamverkans effekter på brottsligheten*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet. (2000). *Idéskrift 6: Grannsamverkan*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber

Bullock, K., & Sindall, K. (2014). Examining the nature and extent of public participation in neighbourhood policing. *Policing & society*, 24(4), 385–404. doi: 10.1080/10439463.2013.844130

Folkhälsomyndigheten. (2020a). *Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19 m.m.* Stockholm: Norstedts Juridik.

Folkhälsomyndigheten. (2020b). *Sjukdomsinformation om coronavirus inklusive sars, mers och covid-19*. Hämtad 2020-05-18, från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/coronavirus/>

Gill, C., Weisburd, D., Telep, C. W., Vitter, Z., & Bennett, T. (2014). Community-oriented policing to reduce crime, disorder and fear and increase satisfaction and legitimacy among citizens: a systematic review. *Journal of experimental criminology*, 10(4), 399–428. doi: 10.1007/s11292-014-9210-yhollin

Hollin, C. R. (2013). *Psychology and crime: An introduction to criminological psychology*. London: Routledge.

Jacobsen, D. I. (2017). *Hur genomför man undersökningar?* Lund: Studentlitteratur.

Jordbruksverket. (2020). *Statistik ur hundregistret*. Hämtad 2020-04-09, från <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/mar-kochregistreradinhund/statistik.4.45fb0f14120a3316ad78000672.html>

Järverud, S., & af Klinteberg-Järverud, G. (2006). *Din hund söker: Sök från grunden till bruks, elit, uppletande, räddningshund, specialhundar*. Stockholm: Brukshundservice Sverige.

Kang, J. H. (2015). Participation in the Community Social Control, the Neighborhood Watch Groups: Individual- and Neighborhood Related Factors. *Sage Publications*, 61(2), 188-212. doi: 10.1177/0011128711398024

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lab, S. P. (2016). *Crime prevention: approaches, practices, and evaluations*. New York: Routledge.

Letterfors, A. (2018, 23 januari). Hundägare ska hålla koll efter tjuvar. *Sverigesradio*. Hämtad 2020-02-12, från <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6865671>

Polisen. (2018). *Grannsamverkan: April 2019*. Stockholm, Globen: Polisen

Quinton, P., & Morris, J. (2008). *Neighbourhood policing: the impact of piloting and early national implementation. Home office Online Report 01/08*. London: Home office. Hämtad 2020-04-23, från <https://openeyecommunications.typepad.com/Uploads/NHPImpactReport.pdf>

Sarnecki, J. (2014). *Introduktion till kriminologi I: Brottslighetens omfattning, karaktär och orsaker*. Lund: Studentlitteratur.

Sarnecki, J. (2015). *Introduktion till kriminologi II: Straff och prevention*. Lund: Studentlitteratur.

Schreurs, W., Kerstholt, J. H., de Vries, P. W., & Giebels, E. (2018). Citizen participation in the police domain: The role of citizens' attitude and morality. *Journal of Community Psychology*, 46(6), 775–789. doi: 10.1002/jcop.21972

Smith, B. W., Novak, K. J., & Hurley, D.C. (1997). Neighborhood crime prevention: The influence of community-based organizations and neighborhood watch. *Journal of Crime and Justice*, 20(2), 69-86. doi: 10.1080/0735648X.1997.9721582

Svenska Brukshundklubben. (2020). *Åtgärder med anledning av Coronapandemin*. Hämtad 2020-04-18, från <https://www.brukshundklubben.se/kontakt/om-oss/coronapandemin/>

Terpstra, J. (2009). Community Policing in Practice: Ambitions and Realization. *Policing*, 4(1), 64-72. doi: 10.1093/police/pap029

Thomsson, H. (2010). *Reflexiva intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Thorman, S. (1999). Hunden - människans bästa vän. I C. Hammarlund Larsson (Red.), *Leva med naturen* (s.73-84). Stockholm: Nordiska museets förlag.

van der Land, M. (2014). Citizens policing citizens: are citizen watches manifestations of contemporary responsible citizenship? *Citizenship Studies*, 18(3/4), 423–434. doi: 10.1080/13621025.2014.905282

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer - inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wettergård, A. (2017, 31 maj). Nospatrullen ska motverka brott. *SolnaDirekt*. Hämtad 2020-04-09, från

<https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/nospatrullen-ska-motverka-brott/repdpnqeC!I0gIFZmYqrWK2E4GyejZkA/>

Bilaga 1. Tillvägagångssätt vid insamling av material till tidigare forskning och teori

Eftersom polisens NOS-projekt är relativt nytt finns det nästan ingen tidigare forskning som handlar om det specifika projektet. Dock har programmet sitt ursprung ur grannsamverkan. Därav har vi valt att fokusera på vad det finns för tidigare forskning om grannsamverkan och då främst på de delar av grannsamverkan som går att härröra till Nospatrullen.

En av de första utgångspunkterna vi hade för att finna relevant tidigare forskning om grannsamverkan var att granska en tidigare studentuppsats som behandlade grannsamverkan. Via den uppsatsen fann vi främst en källa som har varit av stor betydelse för vår forskning - Bennett et al. (2006) studie om huruvida *neighborhood watch*, den engelska benämningen för grannsamverkan, leder till en minskad brottslighet.

Vi har även sparat tidigare litteratur som använts vid tidigare kurser under programmet och dessa granskades för att se om det fanns relevant litteratur. Till kapitlet som fokuserar på tidigare forskning fann vi att Lab (2016) var av stor betydelse. Till kapitlet som handlar om de kriminologiska teorierna som studien utgår från fann vi att Hollin (2013) och Sarnecki (2014; 2015) kunde användas.

För att få en bredare bild av tidigare forskning användes databaserna Discovery och Google Scholar för att inhämta fler vetenskapliga artiklar. Vid sökningen i Discovery användes främst sökordet *neighborhood watch*. Vid denna sökning användes även sökfilter för att endast få träffar som är peer review samt finns i full text. Detta gav totalt 737 träffar. Dessa träffar granskades utifrån rubriker om huruvida de var relevanta för denna studie eller ej. Vid denna sökning var det främst studien av Schreurs et al. (2018) som var relevant. Vid sökningen i Google Scholar användes sökordet *neighborhood watch theory*, vilket resulterade i 320 000 resultat. På grund av antalet träffar vid sökningen valde vi att granska antalet gånger som artikeln blivit citerad - där vi prioriterade artiklar som blivit citerade flest gånger. Från denna sökning fann vi viktiga artiklar som författats av Bennett et al. (2008), Smith et al. (1997) samt Kang (2015).

Studien av Schreurs et al. (2018) hade även stor betydelse för att finna ytterligare studier. Flertalet av de vetenskapliga artiklarna som används i kapitlet för tidigare forskning fann vi genom att granska Schreurs et al. (2018) och se vilka artiklar som författarna refererar till.

För att se till det svenska perspektivet gällande grannsamverkan använde vi även Brottsförebyggande rådets hemsida för att finna relevanta rapporter. Sökningen resulterade i två rapporter (Brottsförebyggande rådet, 2000; 2008) som har stor betydelse för denna studie.

Bilaga 2. Personlig kommunikation, 11 oktober 2018

Nos Inkorgen

tors 11 okt. 2018 13:15

till ,,

Nos verksamheten växer och alltfler län inom Sverige är intresserade och vill vara med. Även andra länder har hört av sig och är intresserade, vilket är jätte roligt. Så vi ligger i framkant här i Norduppland som andra länet i Sverige att börja med Nos, Stockholm var första där det hela startade.

Skulle gärna vilja höra om det är någon som kontaktat polisen på grund av något som man sett när man varit ute med hunden eller annat ni varit med om där ni haft nytta av utbildningen.

Bilaga 3. Personlig kommunikation, 3 april och 16 april 2020

Matilda Funke Jansson <
till

fre 3 apr. 15:02 ☆ ↶

1. Hur skulle du förklara vad NOS-projektet är för en person som aldrig hört talas om projektet förut?
2. Hur kommer det sig att du startade NOS-projektet i Nord Uppland?
3. Vad för viktig information vill du förmedla under varje utbildningstillfälle?
4. Hur ser du på det faktum att det bara är ett utbildningstillfälle?
5. Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av projektet?
6. Har du möjlighet att ge några exempel på situationer eller brottsändelser där NOS-projektet haft betydelse?
7. Har du någon information om hur många anmälningar eller tips ni fått in via NOS-projektet?
8. Skulle du säga att du är nöjd med projektets utformande?
  - a. om ja, vilka delar av projektet är du nöjd med?
  - b. Om nej, hur ser du på möjligheterna att förbättra NOS-projektet och vilka åtgärder skulle du önska vidtas eller förbättras?
9. NOS-projektet riktar sig främst till aktiva hundägare. Hur skulle du definiera begreppet "aktiva hundägare"?
10. Grundar sig projektet i någon tidigare forskning eller teorier, om så vilken/vilka?
11. Skulle du påstå att det finns likheter mellan NOS-projektet och Grannsamverkan och i sådana fall vilka likheter tycker du att det finns?

1. Nos projektet går ut på att informera och utbilda hundägare att förstå vad dem ser för något när dem är ute med sina hundar. Många är ute med sina hundar och ser saker som kan vara brottsliga men som man inte reagerar på. Lära dem vad de ska titta efter. Som grannsamverkan fast med hund kort och gott.
2. Jag arbetade med grannsamverkan i Norduppland och hade funderat en tid på hur man skulle kunna använda hundägarna. Fick då reda på att en kollega i Stockholm Kerstin Malm hade startat något som hon kallade Nos och tog kontakt med henne.
3. Det jag försöker lära ut är att få hundägarna mer uppmärksamma på sin omgivning, om det är något avvikande, reagera på folk och fordon. Våga vara nyfiken. Lita på sina hundar då de många gånger talar om saker för oss utan att vi förstår det. Som ex så kanske hunden börjar gräva någonsans och som hundägare säger du åt hunden att sluta. Men var där nyfiken, kan det vara något som ligger nergrävt. Jag trycker också på att hundägarna om de rapporterar in något ska kunna ge så mycket detaljer som möjligt om personer och fordon. Det blir så mycket lättare för polisen om vi inte bara får att man sett ex en vit bil eller mörklädd person, detaljerna kan vara avgörande.
4. Det har varit ett utbildningstillfälle för varje ort och som har varit upp till två timmar. I första läget så räcker det med den informationen så att det inte blir för mycket att ta in. Men det skulle nog vara bra om man efter nått år kunde ha en ny genomgång för att fräscha upp det hela. Dock inget som är inplanerat.
5. Att många hundägare har blivit mer uppmärksamma när de är ute och känner sig mer säkra på vad de ska titta efter.
6. Vi har ett tillfälle i Stockholm där en hund som var med i Nos markerade en kniv när de var ute på promenad. Det visade sig sedan att det var ett jätte viktigt fynd då kniven hade använts i ett mordärende. Här i Norduppland hittade några Nos hundar två stulna golfbagar. Vi får också in mycket tips från hundägare som hjälper oss i vårt arbete.
7. Det finns tyvärr inget i dag som registrerar just dem anmälningarna så vi kan tyvärr inte se hur mycket av det som kommer in som kommer från Nos hundägarna. När jag var ute och informerade så bad jag att om man anmälde något så skulle man också säga att det var från Nos. Något som tyvärr inte har följts från båda sidor. Jag får ibland information via mail där jag får reda på om något hänt och om man gjort en anmälan.
8. A/Jag är nöjd med upplägget som jag hade när jag informerade om Nos. Tycker det innehöll det som var väsentligt och viktigt att få ut. B/ Det som man borde titta på är som jag nämnde tidigare att göra en uppräskning samt få med de som inte gått tidigare. Samt i våra sociala medier kanske skriva om det mer regelbundet så att folk inte glömmet.
9. Nos projektet riktar sig till alla hundägare, både de som tränar eller bara har hunden som sällskap. Alla kan göra stor nytta/ skillnad när de är ute med sina hundar.
10. Nos projektet är ju i grunden en vidareutveckling på arbetet med grannsamverkan där man sett att folk som är mer vaksamma och har viss kunskap gör stor skillnad i det brottsförebyggande arbetet.
11. Det finns en stor likhet, som jag ovan skrev så är det ju startat efter grunderna i grannsamverkan att få folk mer intresserade av att hjälpa till och ge dem den kunskapen så att de känner sig tryggare i vad de ska titta efter, bli bättre på att ge signalement mm. I Nos så har man bara tryckt på att man som hundägare är ute i ur och skur, olika tider på dygnet vilket gör att man förmodligen ser saker lättare. Man är ute mer i skog och mark där man kan se och hitta saker som är viktiga för polisen att ta del av. Som hundägare känner man ofta sitt område bättre just med anledningen att man är ute mycket mer och rör på sig över stora områden. Och där gäller det ju både stad som landsbygd.

Bilaga 4. Förfrågan om intresse att delta i studien

Hej! Jag och min vän Anna är i starten av vårt examensarbete som kommer att handla om hundägares möjlighet till att förebygga och uppmärksamma brott. Till den här uppsatsen behöver vi intervjua hundägare med kunskap om polisens NOS-projekt och undrar om det finns intresse hos er att ställa upp på intervju till vår studie.

På grund av hur läget är idag så kommer vi behöva genomföra intervjuerna över telefon och vi räknar med att intervjuerna tar ca 15-30 minuter. Vi kommer vilja spela in ljudupptagningen av intervjuerna för att komma ihåg allt som sägs, men ni kommer vara anonyma i studien och vi raderar inspelningarna så fort vi är klara med studien. Vi är väldigt tacksamma om ni skulle vilja ställa upp och hjälpa oss genomföra vårt examensarbete.

Skriv gärna en kommentar nedan eller skicka ett pm till mig om ni vill vara med på en intervju!

Tack på förhand, Matilda

Bilaga 5. Intervjuguide

Inledande frågor

1. Ålder?
2. Hur bor du? Villa, lägenhet, på gård ute på landet etcetera.
3. Hur många hundar finns i ditt hushåll?
4. Vad har du för ras/raser?
5. Hur pass aktiv är du med din hund?
  - a. Om ja, hur aktiverar du din hund?
  - b. Hur skulle du beskriva omgivningen där du rastar din hund?
6. Upplever du att du har god lokalkännedom?
  - a. Om ja, på vilket sätt?
  - b. Brukar du undvika vissa områden under promenader? Varför?
7. Anser du att du är observant mot din omgivning, uppmärksammar du ex. suspekt beteende eller onormala handlingar?
8. Anser du att hundägare generellt sett har ett ansvar att uppmärksamma och/eller förebygga brott?
9. Anser du att hundägare har en särskild förmåga att uppmärksamma brott?
  - a. Om ja, specificera?
10. Har du på något sätt ändrat inställning efter erfarenheter av att uppmärksamma och/eller förebygga brott?
11. Upplever du en trygghet i ditt agerande när du uppmärksammar och/eller förebygger brott?

NOS-projektet

Polisen har i samarbete med hundägare ett NOS-projekt som innebär att hundägare tipsar polisen om misstänkta iakttagelser som observeras eller hittats under hundpromenader.

“Syftet med NOS är att minska bostadsinbrott men även andra brott i området. Hundägare som är intresserade kan få en utbildning i hur man kan upptäcka förberedelser till bostadsinbrott och hur de snabbt och enkelt kan tipsa polisen om sina iakttagelser. Utbildningen ska göra hundägarna mer medvetna om hur brottslig verksamhet kan se ut i ett bostadsområde och vidarebefordra iakttagelserna till polisen.”

12. Känner du till det här projektet?
  - a. Om ja, hur fick du kännedom om projektet?
13. Är du med i NOS-projektet?
  - a. Om nej, efter att höra beskrivningen av projektet, är detta ett projekt du skulle kunna tänka dig att vara delaktig i? Varför/varför inte?
14. Medverkade du på utbildningen av NOS-projektet som genomfördes vid Tierps brukshundklubb den 15 maj 2018?
  - a. Vad minns du av denna utbildning?
  - b. Skulle du säga att hundpromenaderna har förändrats sedan utbildningen? Om ja, på vilket sätt skulle du säga att de har förändrats?
  - c. Om nej, skulle du vara intresserad av att utbildas via NOS-projektet?
    - i. Om ja, finns det något särskilt du vill ha utbildning i?
15. Anser du att ett utbildningstillfälle för NOS är tillräckligt?
  - a. Eller önskar du fler tillfällen, exempelvis en gång per år alternativt vartannat?
  - b. Upplever du nu i efterhand att det saknades något i utbildningen?
16. Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av projektet?
  - a. Har du sett, hittat eller upptäckt något?
17. Hur ser du på att polisen utvecklar ett projekt där hundägare har möjlighet att hjälpa polisen med att upptäcka och förebygga brott?
  - a. Varför tycker du det är bra/dåligt?
  - b. Anser du att samarbetet mellan NOS och dess medlemmar skulle kunna förbättras och om ja, har du själv några idéer kring förbättringar?
  - c. Mer informationsutskick? Ex. dessa brott har begåtts här, ni som bor i xxx, håll gärna ögonen öppna. Tätare utbildningar, workshops, andra typer av utbildningar.

Hypotesfrågor

Vi tänkte nu ställa några frågor om olika situationer där tanken är att du får resonera kring hur du tror att du skulle agera i situationen.

18. Du går ensam med din hund/dina hundar på kvällspromenaden och får då syn på 5-10 högljudda och stökiga ungdomar i grupp ca 100m bort. Hur agerar du?
  - a. Agerar du annorlunda om du inte hade med dig hund/hundar?

- b. Om du har flera hundar, skulle ditt agerande skilja sig beroende på vilken hund du har med dig vid tillfället?
  - c. Tror du att din kunskap från NOS-projektet påverkar ditt agerande?
19. Din hund hittar en pistol under en promenad. Vad gör du?
- a. Vilka fördelar tror du upptäckten medför?
  - b. Vilka risker tror du upptäckten medför?
  - c. Tror du att dina kunskaper från NOS-projektet påverkar ditt agerande?
20. Du ser en främmande person på din grannes uppfart när du ska gå iväg på en hundpromenad. Hur resonerar du?
- a. Tror du att dina kunskaper från NOS-projektet påverkar hur du resonerar?
  - b. På vilket sätt?